

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2996, 2994 in 2054

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Mussolinijev realizem

Kdor hoče pohvaliti politika in državnika, ga označuje kot realista. In res pomeni realno gledanje na življenje in razmere bistveni predpogoj vsake zdrave in uspešne politike. Realizem se tiče prav tako postavljanja ciljev, kakor tudi izbora sredstev, s katerimi naj postavljeni cilj dosežemo.

Mussolinija označuje domači in njemu naklonjeni inozemski tisk za največjega političnega realista današnje dobe. Kdor smatra, da mora biti politični realizem brutalen in nasilen, brezobziren, oproščen vsake morale, vesti, človečnosti, da ni vozan ne na božje ne na naravne zakone, ima prav, da označuje Mussolinija za realista in njegovo politiko za realno. Toda zgodovina potrjuje, kar uči že morala, da realizem, ki ne upošteva zakona pravice, ni realizem, ki vodi do zares resničnih in trajnih uspehov, marveč le do trenutnih in navideznih, ki zanimajo in očarajo le povprečnega kritika. Celo Bismark je trdil, da je upoštevanje tako zvanih moralnih »imponderabilij« tudi v politiki merodajno in odločilno. In že stari Rimljani so dejali, da je najtrdnější temelj države pravica.

Ni dvoma, da odločuje v naravi in v žitju ljudi, v politiki in zgodovini zakon močnejšega. Toda s tem ni dokazano, da pomeni zakon močnejšega zmago surove in brutalne sile nad boljso naravo v človeku, nad moralno, vestjo, božjimi in naravnimi zakoni. Nasprotno. Prej ali slej zmaga tudi v borbi narodov in držav nepremagljiva in nezlomljiva sila pravice, ki je zgrajena na resnični pravičnosti in je močnejša od nemoralne sile.

Mussolinijev realizem se odkrje vsakemu nepodkupljivemu kritiku kakor v pogledu postavljanja ciljev, tako tudi v izbiranju sredstev celo kot slaba kopija njegovega vzornika Machiavellija. Kot taka se nam pokaže pri pravilnem ocenjevanju vsa njegova zunanja politika, posebno do Balkana, do Albanije, do naše države. Lahko trdimo, da ne diktira njegove politike do Jugoslavije zdrav politični realizem, ki bi bil osnovan na resničnih italijanskih interesih, marveč njegova osebna slepa strast do slovanstva. Isto velja za njegovo notranjo politiko in v prvi vrsti za njegovo politiko do Jugoslovancev in Italij, ki nas na tem mestu zanima.

Ali je to zdrav politični realizem, če je opopal Mussolini naš narod v Italiji njegove prosvete in gospodarske kulture s tem, da mu je uničil vse visoko razvito narodno šolstvo, prosvetno organizacijo in njegovo odprano združništvo? Ali je to realizem, če ne sme 600.000 Jugoslovancev izdajati niti enega časopisa v narodnem jeziku? Ali je to realizem, če ne sme naš življenj v Italiji prirrediti niti najmanjše veselice, niti božičnice, niti Miklavževega večera? Ali je to realizem, da je Mussolini proklamiral celemu kulturnemu in civiliziranemu svetu, da je Tribunale speciale (izredno sodišče za zaščito države) v Rimu nujno potreben, da krotil obmejno Julijsko Krajino, kjer biva jugoslovansko prebivalstvo? Saj je s tem jasno dokazano, da je naš narod nezlomljiv in da je vprav zastoj in brezuspešen ves fašistični barbarizem, ki ima itak že na vesti pet justifikacij in do 1500 let zapornih in konfinacijskih kazni, s katerimi so bili obdani naši bratje in sestre. Ne, vse to ni realizem, marveč zločin nad krščanstvom in nad vestjo civiliziranega in kulturnega sveta.

Tu hočemo pribiti še drugo, za nas katolike najbolj pereče dejstvo. Mislimo namreč ono Mussolinijevu politiko v odnosu do naše narodne manjšine, ki hoče zatrei rabo materinega jezika v cerkvi. To dejstvo nam še najbolj zgovorno predočuje, kako nerealna je Mussolinijeva politika. Danes se po pravici zaradi te politike razburja ves katoliški svet. Znano je, da v tem oziru ni nastopilo nobeno izboljšanje, ampak da je režim vedno ostrejši; in najnoveše novice nam povedo, da je tudi v beneški Sloveniji narodov jezik v cerkvi zapisan brez usmiljenja smrti. Ta politika pomeni žalitev in provokacijo katoliškega sveta izven Italije za vsakogar, kdor uvažuje okolnost, da so danes v svoji narodni zavesti in v svojem narodnem ponosu vsi narodi v Evropi dozoreli in da se nikjer drugod narodne manjšine ne prikrajšujejo za pravico, da vsaj v cerkvi smejo rabiti svoj jezik in se v njem religiozno izživljati po svojem nprvu.

Naravna posledica tega je, da trpi prestiž Italije v mednarodnem svetu, ki ne more razumeti, kako državnik, ki se ponaša s tem, da vodi politiko države, katera ima najstarejšo kulturo, tako nekulturno postopa s svojimi slovanskimi državljani, da hoče izpodrežati korenine njihovega narodnega mišljenja in čustvovanja celo v posvečenem področju cerkve. Če se nad tem zgraža vsak kulturn človek sploh, koliko bolj se zgražajo katoliški narodi sveta, ko vidijo, kako si diktator Italije upa posegati v področje, ki je sveto in nedotakljivo in ki ga spoštujejo tudi nekatoliški in celo paganski državni poglavarji. Nes pametna pa je taka nekulturna politika tudi zato, ker mora jugoslovanske državljane Italije same, ki jih hoče Italija »mirno asimilirati«, razburiti do dna duše in napraviti iz njih ravno nasprotje tega, kar želi Mussolini. S takimi metodami se ne pridobivajo in prilikujejo gospodujočemu narodu niti necivilizirana plemena, kaj še jugoslovansko prebivalstvo Italije, ki je globoko kulturno in resnično religiozno — ki mu ni vseeno, ali vera prekvaša vse mišljenje in moralno človeka in naroda, ali pa je dobra samo za kakšne parade, pri katerih se zlorablja v nacionalistične in vse mogoče druge njeje tuje namene. Tak kulturn in resnično veren narod dražiti s takim surovim poseganjem v njegovo najsvetejšo in najresnejšo, to ni politika, narekovana od pameti, ampak od slepe strasti in manjvrednih nagonov sovraštva in maščevalnosti, ki bi ne smeli voditi pravega državnika, tudi tistega ne, ki ga je imel pred seboj v duhu Machiavellija...

Vse te okolnosti nas pričujejo, da ni Mussolinijeva politika do našega naroda ob Soči in Adriji le zločin, marveč »hujše nego zločin, to je napaka,« kakor je rekel znani francoski državnik. Čeprav ni naziranje njegovega vzornika Machiavellija, da je »vsako dejanje dobro, če je smotno,« pravilno, spoznamo, da Mussolini tudi Machiavellija ni umel in ni znal ustvariti realistične politike po željah tega državnika. Kajti prepričani smo, da je Mussolini dosegel in dosega s svojo politiko vprav nasprotno, kar hoče. Naš narod na drugi strani Triglava stoji nezrušen kljub vsej težki usodi in gorju. Vztraja in trdno upa v srečno bodočnost in v svojo pravico, ki bo vstala iz groba!

Velik neuspeh evropske politike

Načrt splošne razorožitve položen ,ad acta'...

Francija ne prizna ponovne nemške oborožitve za nobeno ceno — Anglija hodi kakor vselej svoja lastna pola...

London, 11. maja. b. Čeprav se stvarno v teku večeršnjih pogajanj s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem in predsednikom razorožitvene konference Hendersonom ni dosegel noben uspeh, se je Henderson kljub temu odločil, da ostane v Parizu še en dan in se ponovno sestane s francoskim zunanjim ministrom. Na to se je Henderson odločil samo zato, ker kr. vlada vidi jasno, da je vsak poskus, da se vprašanje razorožitvene konference reši v kakršnikoli smeri, zaman. Tega mnenja je tudi Henderson, ki je ostal v Parizu samo zato, da prouči razvoj procedure likvidacije razorožitvene konference.

Macdonald je za svojo osebo mnenja, da bi se dalo od splošnega razorožitvenega načrta rešiti vsaj nekaj in je zato sklenil, da odpotuje sam v Zenevo. Toda ostali ministri so odločno proti temu in so Macdonalda pregovorili, da ostane doma. Pot v Zenevo bi bila popolnoma brez pomena in brez nade na uspeh, vrhu tega pa bi Macdonaldova navzočnost v Zenevi rodila le neugodno razpoloženje proti Veliki Britaniji, ker bi od kake polovičarske konvencije, kakor si jo zamišlja Macdonald, ne imel nihče nobene koristi.

Po poročilih iz Pariza francoski zunanji minister Barthou v večerših pogajanjih s Hendersonom ni popustil prav ničesar, ampak je še celo povdral, da niti britanske garancije za varnost sedanjih

meja v Evropi ne bi mogle spraviti Francije do tega, da prizna ponovno oborožitev Nemčije. Francija mora imeti varnost pred vsakim napadalecem, to varnost pa si z ozirom na današnje razmere zagotovi le z lastno močjo. Tako »Times«, kakor tudi konzervativni tisk opušča zato vsako upanje na uspeh razorožitve. Francosko stališče je neomajno in to okolnost je treba vzeti tako, kakršna v resnici je.

Gospod Rübentrop pravi:

„Samo kot velesila se vrne Nemčija v ZN...“

Zato se jutranji tisk bolj bavi s pogajanjem, ki jih vodi v Londonu nemški pooblaščenec v razorožitvenem vprašanju von Rübentrop. On je konfiriral včeraj s Simonom in lordom Edenom in bo pogajanja nadaljeval tudi danes. Ni izključeno, da ostane v Londonu še nekaj dni, nakar odpotuje eventualno tudi v Pariz. Del tiska, med njimi tudi »Daily Express« piše, da je nemški zastopnik poudaril v Hitlerjevem imenu razpust napadalnih oddelkov narodno-socialistične stranke. V to senzacionalno vest pa seveda nihče neče in ne more

verjeti in menda tudi sam »Daily Express«, ki io to je objavil, ne.

Neka ameriška agencija zopet poroča, da se Rübentrop sploh ne pogaja o razorožitvi, ampak o dobavi novih angleških motorjev za letala. To vest pa angleški listi najodločneje demantirajo. Ostali del londonskega tiska poudarja, da so pogajanja nemškega zastopnika informativnega značaja in da so ta pogajanja koristna. V prvi vrsti je bilo govora o tem, pod kakšnimi pogoji bi se Nemčija vrnila v Zvezo narodov. Rübentrop pa je bil v tem vprašanju zelo kratak in je dejal: »Samo kot velesila, to pa pomeni absolutno enakopravnost.« Seveda so Angleži uporabili to priliko ter so se pričeli pogovarjati z nemškim pooblaščencom tudi o bodoči vojni v zraku. To je problem, ki danes najbolj interesira Anglijo. »Daily Telegraph« z zadovoljstvom ugotavlja, da bi bila Nemčija po izjavi Rübentropa pripravljena podpisati konvencijo o pravih vojni v zraku, po katerih pa ni bil prepovedan vsak bombardement iz zraka. Še več: Nemčija pristane tudi na sankcije proti vsakemu kršilcu take konvencije...

Čeprav je jasno, da Henderson ne bo prinesel iz Pariza nič novega, se vendar z velikim zanimanjem pričakuje njegov povratek. On menda še nocoj odpotuje iz Pariza ter ga bo v Londonu še pričakal nemški odposlanec Rübentrop.

Jugoslavija in Bolgarija si lahko čestitati

Sofija, 11. maja. AA. Uradno glasilo bolgarske vlade »La Bulgaria« priobčuje v današnji številki uvodnik pod naslovom »Bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo in balkanski interes«. List pravi med drugim:

»V svojem govoru na večerji, ki jo je priredil v čast Jeltiču, je Mušanov izjavil: Politično prijateljstvo med Bolgarijo in Jugoslavijo nima nobene zahrbitne misli. S temi besedami je povedano vse in glavno. Toda v politiki Bolgarije glede zblizanja z Jugoslavijo obstajajo neke značilnosti, ki jih je treba posebej povdariti. Predvsem je treba podčrtati dejstvo, da se bolgarska politika opira na popolnoma balkansko ozemlje. Mednarodne politike se dotika v toliko, v kolikor lahko izrazi, da

je neomajno za Društvo narodov in za sodelovanje s pobudami iz te ustanove.«

List nato razlaga bolgarsko stališče v medbalkanskih odnosih, nakar se članek končuje z besedami:

»Jeltičev obisk je imel tako glede sedanjosti kakor za bodočnost zelo srečne posledice. Zanje si lahko obe državi čestitati. Toda tudi naši sosedbi bi si zaradi tega lahko čestitali in sicer iz dveh razlogov: 1. ker se Bolgarija in Jugoslavija zblizujeta na način, ki ne ovira splošnega sporazuma na Balkanu, marveč ga celo pospešuje; 2. ker je pozitivni duh, s katerim sta oba ministra reševala vprašanja svojih držav, in praktični način, ki se ga hočeta poslužiti pri izvajanju svojih sklepov, kažipot za druge balkanske države.«

Dollfuss se ne da ustrašiti

Kdor bo delal nemire, bo zaprt - Zaplemba socialističnih londov

Dunaj, 11. maja. AA. Zvezni kancelar dr. Dollfuss je imel včeraj govor na veliki manifestaciji, ki se je vršila v Salzburgu. Med drugim je dejal, da se nasprotniki reda in sedanjega sistema ponovno — hvala Bogu — neuspešno prizadevajo, da bi z atentati omajali sedanje stanje. Kancelar je naglasil, da ima vlada čvrsto voljo, da z neizprosno strogostjo uduši te poskuse.

Dunaj, 11. maja. AA. V političnih krogih trde, da se je avstrijski vladi posrečilo izposlovati si pravico do dela denarja razpuščene socialnodemokratske stranke ki so ga voditelji neposredno pred razpustom stranke spravili v inozemstvo. Gre menda za vsoto 4 milijone frankov.

Dunaj, 11. maja. b. Razen že zaplenjenega denarja avstrijskih socialno-demokratskih strokovnih organizacij v višini 4 milijone švicarskih frankov se je sedaj policiji posrečilo s pomočjo članov strokovnih organizacij zavarovati za avstrijsko državo še znatne vsote, ki so bile deponirane na Nizozemskem in Čehoslovaškem.

Rimski sporazumi še niso podpisani

Rim, 11. maja. b. Kategorično se zanikajo vesti nekaterih inozemskih listov, da so v Rimu italijansko-avstrijske gospodarske konvencije že parafirane. V poročilu tukaj, listov se trdi: Gospodarska pogajanja, ki se vodijo od 5. aprila med italijanskimi, avstrijskimi in madjarskimi delegati, dobro napredujejo in se praktično lahko smatrajo kot končana. Potrebno je samo še, da se parafirajo konvencije, ki bodo pokazale, da so odnosi med temi tremi državami ekonomsko in politično solidarni in da se bo ustvarilo praktično vzajemno gospodarsko so-

delovanje. »Lavoro Fascista« se čudi, kako so mogli nemški listi objaviti vesti, da so italijansko-madjarsko-avstrijske konvencije parafirane in da nimajo nobene realne vrednosti. Nekateri nemški listi so celo objavili podrobnosti konvencij, dasiravno še niso niti zaključene. Trditve »Berliner Tageblatt«, da je Italija le iz političnih razlogov sprejela na sebe nove žrtve v korist Avstrije in Madjarske in je odprla italijanski trg za 2 milijona kvintalov madjarskega žita, s čemer je šla do zadnjih možnosti na roko svojim prijateljem, ni resnična.

Korporacijski sistem v Italiji

Rim, 10. maja. AA. Agencija Stefani poroča, da se je osrednji korporativni odbor sestel včeraj popoldne v palači »Venezia«. Predsedoval je predsednik italijanske vlade Mussolini, prisotni pa so bili poleg glavnega tajnika fašistične stranke tudi mnogi ministri.

Po podrobnih razpravi in po izjavi, ki jo je na koncu podal predsednik italijanske vlade, so prisotni v načelu sprejeli načrt o korporacijski ureditvi narodnega gospodarstva. Mussolini je v svoji izjavi opozoril na dalekosežnost nove korporacijske konstrukcije za nadaljnji razvoj italijanskega gospodarstva. Dejal je, da v načelu sprejme načrt, kakor ga je sestavilo ministristvo za korporacije. Po tem načrtu bodo ustanovili korporacije v skladu s produk-

cijem ciklom. Korporacije bo odslej 25, razdeljene pa bodo v tri skupine, v kmetijsko, industrijsko in trgovinsko. Predsednike korporacij bo imenoval predsednik vlade, podpredsednike pa fašistična stranka. Predviden je sistem kolektivnega glasovanja s strani delodajalcev in delojemalcev, vendar nobena teh skupin ne bo mogla imeti v korporaciji večine. Fašistična stranka bo v vsaki korporaciji zastopana s tremi predstavniki.

Odbor je nato sklenil preurediti tudi sindikalne organizacije.

Dunajska vremenska napoved: Na zapadu pretežno jasno in toplo, na vzhodu menjajoče se, nekoliko večja oblačnost in nižja temperatura.

Zagrebska vremenska napoved: Precej stalno, zmerno toplo in surenuljiva oblačnost.

Nj. Vel. kralj Aleksander v Črnigori

Cetinje, 11. maja. AA. Danes ob 8 zjutraj je Nj. Vel. kralj Aleksander s dvornim vlakom prispeval v Kosovsko Mitrovico. Takoj je sedel v avtomobil in krenil brez pristanka na Reko Crnojevičev. Tu so priredili kralju svečan sprejem, katerega se so udeležili vsi uradni predstavniki in ogromno število naroda. Kralj se je po kratkem pristanku odpeljal na Cetinje. Tudi tukaj je prebivalstvo svojemu vladarju priredilo prisrčen sprejem, kakor ga more prirediti le ljudstvo, ki svojega vladarja neizmerno ljubi. Nato se je kralj odpeljal do cetinjskega samostana, kjer ga je sprejel metropolit z duhovščino. Nato je metropolit opravil v cerkvi molitev in zatelel vso srečo kraljevskemu domu. Pri odhodu je prebivalstvo zopet priredilo burne ovacije svojemu vladarju. S Cetinja se je kralj čez Kotor in Risanj odpeljal v Eregnovi, kjer prebiva kraljica s princem. Kraljica se mu je pripeljala nasproti. Ko je kralj prišel v Eregnovi, je takoj odšel v dvor. Prebivalstvo je priredilo dolgotrajne manifestacije pred dvorom, nakar se je kralj pojavil na balkonu in se zahvalil za pozdrave.

Ruždi beg v Bukarešti

Bukarešta, 11. maja. AA. Rador poroča: Turški zunanji minister dr. Tevfik Ruždi-bej se je danes ob 12.15 pripeljal v spremstvu svoje gospe v Bukarešto. Na železniški postaji so pozdravili gosp. Tevfika romunski zunanji minister Titulescu z gospo, državni podtajnik v zunanjem ministristvu g. Savel Radulescu, poslaniki Jugoslavije, Grčije in Čehoslovatske ter vsiljaki zunanjega ministristva.

Dr. Tevfik Ruždi-bej je sklenil svoje bivanje v Bukarešti podaljšati do ponedeljka dopoldne.

Bukarešta, 11. maja. b. Poljski zunanji minister Böck je danes dopoldne odpotoval v Varšavo.

Naši novinarji doma

Belgrad, 11. maja m. Danes popoldne so se vrnili na zemunsko letališče z nemškim štirakovnikom »Feldmarschal von Hindenburg« jugoslovanski časnikarji, ki so bili nad 7 dni v Nemčiji

Javna dela po vsem svetu

Pariz, 11. maja. AA. Danes sta se sestala ministra za notranje zadeve in za javna dela. Določila sta člane vsenarodnega odbora za velika javna dela proti brezposelnosti. Odbor bo imel dva pododborna, tehničnega in finančnega.

Buenos Aires, 11. maja. AA. Vlada je predložila parlamentu nov načrt o izvedbi javnih del v skupni vrednosti 140 milijonov pesov.

Minister dr. Hodža proti slovaški autonomiji

Praga, 11. maja. c. Minister dr. Milan Hodža je imel snoči predavanje o slovaški avtonomiji in čehoslovaškemu edinstvu. Izjavil je, da je od 43 slovaških poslancev danes le 19 za avtonomijo, 24 pa proti njej. Slovaški narod hoče ostati skupaj v historični zvezi s češkim. To predavanje ima očitno ost proti nedavnim izjavam ministra dr. Beneša.

Mussolini ne bo izpremenil svoje vlade

Rim, 11. maja. b. Zaradi vesti nekaterih inozemskih listov, da bo Mussolini v kratkem rekonstruiral vlado, iz katere da be izpadel finančni minister Yung, gradbeni minister Crollanza ter da bo finančno ministristvo prevzel senator Delione, gradbeno ministristvo pa tajnik fašistične stranke Starace — za tajnika fašistične stranke bi bil imenovan bivši minister Bottai — poroča glavni organ fašistične stranke »Popolo d'Italia«, da te vesti niso resnične.

Ibn Saud

(K bojem v Arabiji)

Arabski problemi v 18. in 19. stoletju evropske diplomacije niso nikoli preveč vznemirjali. Če zaenkrat s sveto alijanso, je leta Turčijo več ali manj ščitila, če je šlo zoper narode, ki so se hoteli »slegilimnega« turškega jarma otresti. Preobrat je prišel, ko se je v letih 1830 dvignil proti Carigradu egiptovski paša Ibrahim, v času torej, ko se je Evropa po zatonu svete alijanse popolnoma razbila. Ibrahim je mislil, da je tudi za arabska plemena nastopila pomlad romantičnega liberalizma, ki ga je Evropi prinesla druga revolucija proti Bourbons. Ta romantični liberalizem pa je Evropo tako razdvojil, da nihče ni vedel, kje naj nastopi bolj širokogrudno, ali v Carigradu ali pa v Egiptu, da bi lažje demantiral, da liberalizem še za evropske narode nič ne pomeni, kaj šele, da bi dal arabskim narodom to, kar so po pravici zahtevali. Velika evropska revolucija 19. stoletja ni Ibrahimu in njegovim potomcem prinesla čisto nič — obratno: francoska okupacija Alžirije je popolnoma uspešna, Anglija si je na sijajen način priigrala Sueski kanal, razočarana Italija pa si je po neuspehih v trileti letu 1911 osvojila še Tripolitanijsko.

Nov moment je nastal s svetovno vojno ali z revolucijo 20. stoletja, ki jo je vojna 1914—18 izkazala. Vsi voditelji arabskih plemen so se leta 1914 priključili Angliji in njenim zavaznikom, ker jim je Anglija obljubila, da se bodo po dobljeni zmagi vsa arabska plemena lahko združila v veliko »panarabsko federacijo«. Komaj pa se je svetovna vojna končala, so Arabci doživeli najbrž hujšo razočaranje. Velešile na mirovno konferenco v Parizu niso pozvale niti enega zastopnika arabskih plemen. Najlepše in najvažnejše dele arabskega sveta pa so si velesile razdelile same med seboj. Palestina je postala mandat angleškega kralja, lord Balfour pa je želel Arabce še na ta način, da je obljubil Palestino spremeniti v judovsko obljubljeni kraljestvo na zemlji. Sirijo si je vzela Francija, Irak, ki sega do perzijskega zaliva, je postal sicer samostojen, je pa dejansko pod angleškim protektoratom, kakor je faktično tudi Transjordanija, ki je za Anglijo važna, ker veže po črti Hajfa—Mrtvo morje—Akaba Sredozemsko morje z Rdečim morjem — samo kanal je treba zgraditi. Samo v vroči arabski puščavi so si arabska plemena pridržala nekaj več svobode. Pa še semkaj so prišli kmalu Italijani in se usidrali v glavnem pristanišču Jemena, Hodeidi, nasproti svoji koloniji Eritreji. Severno in severovzhodno od Jemena je druga neodvisna država Arabije, Hedžas, pod Ibn Saudom, dočim je ves jug, ki tvori ozadje Adena, pod angleškim vplivom, prav tako vzhod. Velešile Jemen in Hedžas ves čas enega proti drugemu izigravajo. Obe te arabski državi se namreč borita odnekaj med seboj za posest Meke, svetega mesta vsega islama. Če bi se kakemu arabskemu poglavarju posrečilo to rivalstvo premagati, bi nemara mogel Arabce združiti pod zastavo panarabske federacije in jih osvoboditi evropskega vpliva.

Prav to idejo snuje hedžaski kralj Ibn Saud. Kakor je pred sto leti Ibrahim zaslužil, da lahko needin Evropi dokaže, da bi liberalizem med arabskimi narodi lahko vsaj toliko pomenil kot v Evropi, tako so sedaj glavari arabskih plemen zaslužili, da se je poslanstvo evropske revolucije v dvajsetem stoletju razbilo zaradi neenotnosti evropskih velesil; kakor takrat Ibrahim, tako se sedaj dviga Ibn Saud, da dokaže, da mora Arabija sama zase revolucijo dvajsetega stoletja doživeti prav tako kakor sleherna druga svetovna velesila v korist svobodi in zedinjenju arabskih plemen.

Ibn Saud je danes vodja, »Führer« panarabskega pokreta. Zavedati se moramo, da so danes voditelji mladega panarabskega pokreta mladi ljudje, ki so vsi končali svoje študije na evropskih univerzah ali pa na sloviti katoliških misijonarskih univerzah v Bajruti in Aleksandriji. Ti mladi panarabski voditelji uvažajo za širjenje svojih idej vse načine najuspešnejše evropske propagande. Sirija in Palestina je polna panarabskih časopisov; v Jeruzalemu je nedavno zabel izhajati dnevnik »Arab Fédération«, v Jaffi »Jamaija Islamia«, v Bagdadu »Alliance Arabie« in v Jeruzalemu še »Al-Jastine«. Zavest enotne politične volje in skupnosti med vsemi Arabci gre celo tako daleč, da padajo med njimi celo socialni in verski ozirom in je bil nedavno za vrhovnega predsednika osrednjega vodstva panarabske federacije s sedežem v Jeruzalemu izvoljen mlad doktor prava, ki je katolik. Sedež panarabskega gibanja je slovita Omarjeva mošeja v Jeruzalemu.

Dne 23. marca tega leta je zbral Ibn Saud, kralj Hedžasa, okoli sebe v Mekki poglavarje arabskih plemen in jim z vsem čarom orientalske gostoljubnosti priredil slovesno kosilo ter v napitnici slovesno izjavil, da bo nadaljeval borbo proti poglavarju Jemena, »ker je njegov cilj braniti vero in čast vse Arabije! Med starimi, častiljivimi romarji in glavari arabskih plemen je ta odločitev izzvala najprej veliko negodovanje. Veliki mufti iz Jeruzalema Hadži Emin el Hussein, ki je predsednik vrhovnega muslimanskega sveta Palestine in Sirije, se je dvignil in odsvetoval to bratovrno klanje; oba kongresa arabske unije v Damasku in Kairi sta sprejela resoluciji, ki odsvetujeta to borbo, ki bi koristila samo tujcu. Ugledni arabski princ Omar Tussum je posredoval. Ibn Saud je vse delegacije in prošnje slovesno sprejel, na pa prekinil svojih operacij proti jemenskemu kralju.

Zakaj se je toliko svetih in priznanih osebnosti arabskih plemen dvignilo proti vojni, ki jo je začel Ibn Saud? Najbrž samo zato, ker ti stari preizkušeni čuvvari arabske politike niso mogli verjeti, da bi mogla ta borba služiti arabski stvari bolj, nego Angležem, Italijanov ali pa Francozom. Angleška politika je celo postajala zadnji čas v Arabiji silno ustrešljiva; bila pa je to vsikdar, kadar se ni čutila v Egiptu dovolj varne. Trenotno ni v nevarnosti njena premoč v Egiptu, toda vsekakor se mora njena izrabi vse obrambne možnosti angleških interesov v Kairu, v Arabiji, dokler je še čas za to.

Angleška admiraliteta si je od emirja Transjordanije zmanevirala posest pristanišča Akaba. To pristanišče je za Anglijo velevažno, ker misli od tod zgraditi železnico v Maan in tako zvezati Akabo iz Rdečega morja s Haifo ob Sredozemskem morju. Če bi kdaj Angliji sueški kanal izmuznil iz rok, bi tako vkljub temu imela najkrajšo pot v Indijo v svojih rokah. Proti egiptovski Akabi Angliji je Ibn Saud najodločnejše protestiral in to je sedaj najtežja in najspornejša točka med Angleži in Ibn Saudom. Zmagujoči Ibn Saud je nepopustljiv v tem vprašanju in hoče sedaj prav v tem vprašanju potegniti za seboj vse arabske svet, ki smatra angleško železnico v osrčju Arabije za sramoto arabskega imena. V borbi proti Jemenu pa je Ibn Saud našel tudi na križišča italijanske politike, ki se vodi v Arabijo iz Eritreje. V jemenski vojski je bilo ujetih mnogo italijanskih častnikov; vse to bo vrednost Saudove patriotske aktivnosti proti Jemenu v prid arabstva le še povečalo.

Pri vsem tem pa gre slednjim vendarle za to, ali je Ibn Saud pravilno storil, ko je svoje vojaške sposobnosti spravil v sklad s svojimi državnimi sposobnostmi in se zagnal proti vplivom velesil vkljub temu, da so mu stari, preizkušeni voditelji odsvetovali preveliko drznost, ki lahko koristi vsakemu, škoduje pa skoraj zmeraj politiku. Z dosedanjimi uspehi na vojaškem polju je Ibn Saud dokazal, da ga ni varal njegov vojaški instinkt; ako pa bo mogel isti uspeh doseči na političnem polju, to je drugo vprašanje. Anglija je zelo trd oreh za vsako velesilo, kaj šele za kakšnega arabskega poglavarja, pa naj bo tudi odet v simpatično zastavo panarabstva.

Ibn Saud in pa ideja panarabske federacije bi mogla uspeti samo takrat, če se evropskemu bloku postavi nasproti azijski blok. Prerojena Turčija, Japonska, Kitajska in Indija bi hkrati s probujenimi Arabci morali biti glavni tvorci tega nujnega ravnotežja proti evropskemu bloku. Toda do tega je še daleč.

V Orientu se čisto velika stvar doživlja samo v odločku. Toda ta odloček zaživi v zgodovini človeštva kot čudovit in bajen demant Aladinovega prsta. Tudi če ta Ibn Saudova akcija ne bi bila drugača kot odločilen demant v zgodovini arabstva, bo njena simbolika tako silna, da bo tudi v svetovni politiki pomenila nekaj več nego samo etapo.

London, 11. maja. AA. Iz Kaira poročajo, da je vrhovni poveljnik francoske mornarice v Sredozemskem morju admiral Joubert odplul na svoji admiralski ladji v Rdeče morje. — Po vesteh iz Jeruzalema je več bivših turških častnikov sklenilo pogoditi se Ibn-Saudu v službo. Iz Beiruta poročajo, da vahabitske (Ibn-Saudove) čete prodirajo proti prestolnici Jemena Sanaaiji.

Nemčija proglasi popoln moratorij

Pariz, 11. maja. AA. Po poročilu pariškega »Matina« iz Berlina je pričakovati da bo nemška vlada v kratkem izdala deklaracijo o prekinitvi transferne konference, ker je Nemčija po »Matinovi« trditvi sklenila proglasiti 30. junija popoln moratorij vseh svojih plačil v inozemstvo. Po sodbi dobro poučenih nemških krogov, pravi »Matina«, bo ta moratorij obsegal tudi Youngovo in Dawesovo posojilo.

Vohunka obsojena na smrt

Pariz, 11. maja. b. Jutrani »Le Journal« poroča iz Berlina, da je bila večerj pred državnim sodiščem v Lipskem tajna razprava proti bivšemu konjiškemu kapetanu Georgu pl. Sosnowskemu, nadalje proti neki kavkaški princezinji z imenom Barderia, šef-inženjerji Siemensovih tovarn von Bergu in njegovi ženi Kitty, ki je bila preje poročena z nekim nemškim poročnikom von Falkensteinom. Razen njih so bile obtožene še tri dame iz berlinskih aristokratskih krogov. List doznava, da je gospa Kitty von Bergova, ki je znana lepota, obsojena na smrt, kapetan Sosnowski pa na 20 let ječe. Koliko so bili obsojeni ostali, se ni še moglo zvedeti. List trdi, da so bili vsi obsojeni zaradi špionaže v korist Poljske in da je Sosnowskemu s pomočjo Bergove uspelo dobiti načrt novih nemških letalskih motorjev ter jih prodati Poljski. Ker je v to špionažno afero zapletena Poljska, s katero je Nemčija v prijateljskih odnosih, je seveda Nemčija zelo neprijetno, zaradi česar se je razprava vodila v največji tajnosti. Noben nemški list ni o njej poročal.

Boji med desnico in levico

Pariz, 11. maja. AA. Iz Larochella poročajo, da je tam prišlo snoti do spopada med policijo in skupino komunistov, kakih 300 ljudi, ki so hoteli onemogočiti zborovanje krajevne organizacije nacionalističnega društva »Patriotska mladina«. S pomočjo mobilne garde se je policiji šele po energični intervenciji posrečilo komuniste razpršiti in napraviti red. Pri spopadu sta bila nevarneje ranjena en član mobilne garde in en komunist.

Strahovlada banditov v Ameriki

London, 11. maja. AA. Iz Los Angelesa poročajo, da je policija organizirala zasledovanje dveh razbojnikov, ki sta ugrabila bogatega petrolejskega magnata Uiliza. Ugrabila sta ga pred očmi mnogih gostov pri sprejemu, ki ga je priredil bogati Amerikan. Sredi najlepšega razpoloženja sta vdela razbojnika v dvorano, odvedla milijonarja v avtomobil, ki je spodaj čakal, in izginila.

Nesrečna smrt belgijskega pisatelja

Pariz, 11. maja. AA. Iz Bruslja poročajo, da je na tamkajšnji severni postaji tragično končal znani belgijski književnik in predsednik Društva belgijskih pisateljev Hubert Craince. Ko je vlak vozil na postajo, je hotel skočiti iz vagona, še preden se je vlak ustavil. Pri tem se je z nog zapletel v vrata in padel med dvema vagonoma na tir. Kolesa so nesrečnega Craincea dobesedno presekala na dveje.

Sportna vest

Pariz, 11. maja. AA. Kolesarsko tekmo Bordeaux—Pariz, ki jo imajo za eno izmed najhujših sportnih prireditev, je včeraj dobil mladi francoski dirkač Jean Nollot, 590 km dolgo pot iz Bourdeaux v Pariz je prevozil v 12 urah 29. min. 27 sek., to se pravi, s povprečno brzino 45,680 km na uro. Dirke se je udeležilo 11 tekmovalcev, na cilj sta pa prispela samo dva. — Kolesarska dirka Bordeaux—Pariz se je vršila letos za moto-cikl.

Znižanje prejemkov občinskim nameščencem

Belgrad, 11. maja. AA. Na podlagi 1. odstavka čl. 64 finančnega zakona za leto 1934-1935 je ministrski svet na predlog finančnega ministra odobril to-le uredbo o znižanju prejemkov občinskih nameščencev, zaposlenih v upravni službi, podjetjih ali drugih ustanovah.

Čl. 1. Ako sta mož in žena oba občinska upokojenca, ali ako je mož aktivni državni ali banovinski nameščenec, odnosno pogodbeni uradnik, honorarni nameščenec ali dnevničar v službi države ali banovine, oziroma državni ali banovinski upokojenec, ali pa častnik ali vojaški uradnik, oziroma občinski pogodbeni uradnik, honorarni nameščenec ali dnevničar — žena je pa občinska nameščenka, pogodbeni uradnica, honorarna nameščenka, dnevničarka, bodisi v upravni službi, bodisi v podjetjih ali drugih ustanovah, ali je pa občinska upokojenka, ne moreta oba dobiti popolnih prejemkov, temveč se prejemki žene, ne všteti rodbinskih doklad, znižajo: a) za 50%, če presegajo mesečni bruto-prejemki moža 5000 Din; b) za 40%, če znašajo mesečni bruto-prejemki moža 3500 do 5000 Din; c) za 35%, če znašajo mesečni bruto-prejemki moža 2500 do 3500 Din; d) za 30%, če znašajo mesečni bruto-prejemki moža 1600 do 2500 Din; e) za 25%, če znašajo mesečni bruto-prejemki moža 1100 do 1600 Din; f) za 20%, če so mesečni bruto-prejemki moža manjši od 1100 Din.

Med bruto-prejemke moža se po tem odstavku ne štejejo rodbinske draginske doklade.

Po določbah 1. odstavka se bo ravnilo tudi tedaj, kadar ima mož dohodke od posestva ali zasebne službe.

Čl. 2. Ako ima mož kakšno samostojno pridobitno delo (čl. 42 zakona o neposrednih davkih), žena pa nameščenka oziroma upokojenska prejemke, všteti rodbinske draginske doklade, se dotična žena nagrada zniža za 50%.

Čl. 3. Določbe čl. 1 in čl. 2 ne veljajo za primere, kadar mož in žena ne služita v istem kraju, oziroma kadar ne stanujeta v istem kraju. Izjema je žena, če je občinska upokojenka. V tem primeru se ženi pokojninski prejemki znižajo ne glede na kraj bivanja, ker zakon smatra, da je kraj ženinog stanovanja tam, kjer stanuje njen mož. Kadar pa živi žena ločeno zaradi zakonskih razprtij, ne glede na to, ali je ločitev zakona izvršena ali ne, ali je v teku, ostanje ženi prejemki nedotaknjeni, čeprav stanuje v istem kraju.

Čl. 4. Neozanimenim občinskim uslužbencem in neomeženim občinskim uslužbenkam, neozanimenim in neomeženim občinskim pogodbenim uradnikom, honorarnim uslužbencem, ki žive z roditelji v istem gospodinjstvu, če so jim roditelji aktivni občinski uslužbenci ali aktivni državni ali banovinski uslužbenci ali pogodbeni uradniki, honorarni uslužbenci ali dnevničarji v službi države, banovine ali občine, ali državni in samoupravni upokojenci ali zasebni nameščenci ali opravljajo samostojno delo ali pa imajo dohodke od posestev, se znižajo plače oziroma nagrade teh uslužbencev po določbah čl. 1 in čl. 2 te uredbe.

Čl. 5. Po določbah prejšnjega člena se izplačujejo plače oziroma nagrade tistim uslužbencem, pogodbenim uradnikom, honorarnim uslužbencem in dnevničarjem kakor tudi dninarjem, postavljenim s posebnimi sklepi, ako se imenujejo po uveljavljenju te uredbe. V vsem ostalem ostanje še dalje v veljavi dosedanje določbe statutov, ki veljajo za te uslužbence.

Čl. 6. Ta uredba velja od 1. junija 1934.

Čl. 7. Za izvršitev te uredbe skrbi a) v kolikor se nanaša na mesto Belgrad in na mesto Pančevo, notranji minister, b) za vse druge občine pa pristojni bani.

Tudi banovinski uradniki

Belgrad, 11. maja. AA. Ministrski svet je na predlog finančnega ministra odobril uredbo o znižanju plač banovinskim nameščencem. Uredba predpisuje, da se morajo sklepi ministrskega sveta glede znižanja plač državnim nameščencem primerno izvajati tudi pri vseh banovinskih nameščencih, banovinskih upokojencih, banovinskih pogodbenih uradnikih, honorarnih uslužbencih in dnevničarjih ter stalnih dninarjih, postavljenih s posebnim odlokom tako v upravni službi, kakor v podjetjih in drugih ustanovah. Tega dne izgube veljavne odredbe banovinskih pragmatik o prejemkih oseba, naštetega v gornjem, v kolikor nasprotujejo tej uredbi.

Šahovski turnir

München, 11. maja. e. 14. igra za svetovno šahovski prvenstvo je končala neodločeno. Sedaj je razmerje 4:1 za Aljehina, 9 iger je končalo neodločeno.

Študentski spopadi v Madridu

Pariz, 11. maja. AA. Iz Madrida poročajo, da se je včeraj tam pripetil resen spopad med republikanskimi in desničarskimi študenti. Padlo je tudi več revolverskih strelcev. En republikanec je ubit, en fašist pa smrtno nevarno ranjen.

Drobne vesti

Sofija, 11. maja. e. V stavko je stopilo 2600 delavcev v tukajšnji tobačni tovarni. Stavka poteka normalno.

Newyork, 11. maja. e. Ravnatelj newyorskega zoološkega vrta je razpisal nagrado 50.000 dolarjev tistemu, ki ujame živo pošast iz Lochnessa.

Sao Paulo, 11. maja. e. V neki japonski koloniji v Braziliji je prišlo do pokolja med Brazilci in Japonci. Neki Japonec je ubil Brazilca zato, ker mu je zapeljal hčer. Nato so Brazilci napadli japonsko kolonijo, pet Japoncev ubili in 16 težko ranili.

Majniške lokalne nevihte

Ljubljana, 11. maja.

Vremenske napovedi v maju lakonično navajajo, da bodo v naših krajih lokalne nevihte, ki jih povzročajo dnevna huda vročina in sopara. Doslej je bilo le nekaj dni brez neviht. Aprila so trpeli mnogi kraji na Dolenjskem in Štajerskem že občutno sušo, kajti bilo je prav malo dežja, dočim so bili kraji na Notranjskem, okoli Ljubljane in na Gorenjskem prav bogati dežja. Ta teden so bile zlasti pogoste nevihte po Notranjskem in Gorenjskem. Na Notranjskem je večkrat padala toča. Tudi po Dolenjskem je padlo nekoliko več dežja, tako da so se kraji, trpeči po suši, nekoliko opomogli. Do začetka tega tedna je bil položaj za mnoge kraje prav kritičen, pa se je sedaj stanje posevkov in kulture precej zboljšalo. Včeraj na praznik je bilo po dnevi izredno lepo in vroče. Proti večeru pa se je nebo zagnilo na jugovzhodni strani ter je deževalo po Dolenjskem, dočim je v Ljubljani začelo deževati šele okoli 23. Bila je mala nevihta. Danes pa so deževni oblaki zagnili gorenjski del banovine. Največja suša traja še vedno v Slovenski Krajin. Tam je aprila padlo le par kapljic dežja ter je prebivalstvo močno prizadeto.

Poskušen roparski napad

Kranj, 11. maja. Danes ob 16 sta prišla v župnišče v Predosljah dva neznanca. Prosila sta g. župnika, da bi jima izstavljal krstni list. Gospod župnik in duhovni svetnik Zupan je radevolje odšel v župniško pisarno in se vsedel za pisalno mizo, da bi njuni želji ustregel. Tedaj pa sta neznanca nenadoma planila nanj in ga zgrabila, nakar je gospod župnik zavpil. Prihitela je kuharica iz kuhinje. Napadalec sta potem izginila. Obveščena je orožniška postaja o tem čudnem primeru in ta bo skušala kaj več poizvedeti o teh nevarnih obiskovalcih.

Promet izletniških vlakov

Ob lepem vremenu bo vozil jutri na progi Ljubljana gl. kol.—Bistrica-Bohinjsko jezero, odn. Rateče-Planica, z zvezo v Kranju za Tržič, in obratno ter na progi Ljubljana gl. kol.—Kamnik mesto izletniški vlak s 50% popustom od normalnih vozniš cen.

Izletniški vlak proti Jesenicam odpelje iz Ljubljane gl. kol. ob 5.10, prihod v Kranj 5.50, prihod v Tržič 6.33, prihod na Jesenice ob 7.07, prihod Bistrica-Bohinjsko jezero 8.14, prihod Rateče-Planica 8.16.

Povratek z Bistrica-Bohinjsko jezero 10.23, z Rateče-Planice 10.27, z Jesenice 10.22, iz Tržiča 10.47, iz Kranja 11.27, prihod v Ljubljano gl. kol. 12.00.

Izletniški vlak proti Kamniku odpelje iz Ljubljane gl. kol. ob 5.50, prihod v Kamnik mesto 6.48, povratek iz Kamnika mesto ob 20.50, prihod v Ljubljano gl. kol. 21.51.

Zato izostane na progi Ljubljana—Kamnik vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.07, in vlaka, ki odhaja iz Kamnika ob 7.25 in 19.43.

Belgrajske vesti

Belgrad, 11. maja. m. Današnje »Službene novine« objavljajo uredbo o prekinitvi zastarelosti kmetijskih menic.

Belgrad, 11. maja. m. Po uspelem koncertu v Belgradu in Zemunu se je danes pevski zbor trboveljskih slavčkov odpeljal iz Belgrada naravnost v Trbovlje, ker se napovedani koncert v Sisku ne bo vršil.

Belgrad, 11. maja. AA. Nogometna tekma med rimskim klubom »Roma« in belgrajskim »Jugoslavij« se je končala 2:1 za »Romu«.

Kongres proti jetiki v Ljubljani

Ljubljana, 11. maja.

Ljubljana je pozorišče glavnega dela prvega jugoslovanskega zborovanja proti jetiki, ki se je večer pričelo v Brestovcu, se danes in jutri nadaljuje v Ljubljani ter se zaključi v Topolšnici. Zborovanje je izredno važno in že po dosedanjem poteku se vidi, da bo pomenilo važen mejnik v naši vsenarodni borbi proti splošni ljudski bolezni, to je jetiki.

Razstava na velesejmu

Uvod k temu zborovanju je bila večerajšnja otvoritev protijetične razstave na velesejmu. Drž. Higijenski zavod je pod vodstvom svojega upravnika dr. Petriča pripravil izredno lepo, zanimivo in bogato razstavo, o kateri smo že poročali. Otvoritev te razstave je bila večer ob 11 dopoldne in se je izvršila na zelo slovesen način. Prisotni so bili zastopniki skoraj vseh važnejših državnih, cerkvenih, vojaških in samoupravnih oblasti, humanitarne jetične razstave. Zahvalil se je pred vsem ustanovnim ustanov in združenj. Zastopnike je pozdravil upravnik dr. Petrič, naglašujoč pomen te prve protijetične razstave, ki jo poleg državnega higijenskega zavoda sodelovali pri razstavi, to je raznim zdraviliščem, kakor Goliniku in Topolšnici, Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev ter mestni občini ljubljanski.

Nato so si gostje ogledali lepo razstavo ter z zanimanjem sledili vodstvu in razlagi dr. Petriča. Ob koncu je v imenu banske uprave dr. Dolšak toplo čestital Higijenskiemu zavodu in vsem ustanovam k tako lepi razstavi.

Slovesnost v Brestovcu

Istočasno se je vršil v Brestovcu na zagrebškem Slemenu začetek prvega jugoslovanskega kongresa, združen s proslavo 25-letnice tega zdravilišča, ki je bil ustanovljen prvi na vsem ozemlju naše države, pa tudi sploh prvi na vsem jugovzhodu Evrope. Proslave so se med drugimi udeležili zastopnik Nj. Vel. kraljice Marije, polkovnik Mantel, zastopniki raznih ministrstev, oblasti in ustanov. S kongresa, ki ga je vodil predsednik Jugoslovanske protijetične lige dr. Stajič iz Belgrada, je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru. Na kongresu so govorili o raznih potrebah protijetične borbe dr. Stajič, dalje dr. Matko Haramina, prof. dr. Cepulic, ravnatelj zdravilišča dr. Tomašič in drugi. Kongresa se je udeležil tudi sloviti francoski borec proti jetiki, zdravnik in učenjak, prof. Sergeant iz Pariza. (Prof. Sergeant pride jutri v Ljubljano.)

Po lepo uspelem začetku kongresa in proslavi v Brestovcu so zdravniki in drugi udeleženci kongresa

odpotovali v Ljubljano

Tu jim je bil pripravljen pristrčni sprejem na kolodvoru, kamor so dospeli ob 9.45. Skupino 40 udeležencev so pričakovali razni zastopniki, izmed katerih so pozdravili došle goste v imenu Protijetične lige katehet prof. dr. Levčič, v imenu lj. občine zastopnik župana dr. Tičar in v imenu Slovenskega zdravniškega društva dr. Meršol. Zahvalil se jim je v imenu prisilcev predsednik Jugoslovanske protijetične lige dr. Jordan Stajič.

Vsi prisilci z domačini vred so takoj po kratkem odmoru odšli

v dvorano OUZD,

kjer se je vršilo prvo zborovanje kongresa.

Dvorana je primerno okrašena z znameniti protijetične borbe, z raznimi napisi, v ospredju pa je slika pokroviteljice Protijetične zveze Nj. Vel. kraljice Marije.

Zborovanja se je udeležilo mnogo odličnikov in zastopnikov, med temi: ban dr. Marušič, zastopnik vojnega ministrstva, sanitetni general dr. Zarko Ruvdič iz Belgrada, zastopnik prosvetnega ministrstva inspektor Vrhovnik, zastopnik zdravstvenega in socialnega ministra načelnik dr. Dolšak, zastopnik škola prof. Nadrah, zastopnik župana dr. Tičar, predsednik Rdečega križa dr. Fetič, predsednik Slovenskega zdravniškega društva dr. Mešol, predsednik zdravniške zbornice un. prof. dr. Košir, za Delavsko zbornico Cobalin, Uratnik in zastopnik lekarske zbornice, Zbornice za TIO, OUZD in SUZOR-ja in številni drugi. Dvorana je bila polna odličnih udeležencev.

Dr. Stajič je otvoril kongres in pozdravil posebej g. bana ter vse udeležence, ki se jim je zahvalil za počastitev. Prebrane so bile nato čestitke, zlasti tri posebno tople, namreč od poljske in češke Masarykove protijetične lige, bolgarskega ravnateljstva za narodno zdravje ter četrti od severne meje od lige iz Zgornje Radgone.

Ban dr. Marušič je nato pozdravil zborovanje z naslednjimi besedami: »Vem, da je čas v vašem delu zelo odmerjen, vendar mi dovolite, da samo zaostim svoj srčni želji s tem, da vam morem želeiti največje uspeha pri vašem delu. Prepričan sem, da je vaše zborovanje važen kamen za borbo proti jetiki. Pomoč javnih oblasti pri vašem delu vam je zagotovljena sama od sebi in prepričan sem, da bo sleherni prebivalec poletov vojak v Vaši borbi proti narodni uničevalki jetiki! Besede g. bana so bile sprejete z navdušenjem.

Dr. Bohinjec je nato poročal o zborovanju v Brestovcu ter povdarjal, da se mora jugoslovanska protijetična borba v prvi vrsti vršiti med delavstvom. Pokroviteljici Nj. Vel. kraljici moramo biti za njeno pomoč zelo hvaležni. Vso plemenito javnost moramo pozvati k skupnemu reševanju tega, kar pod pritiskom gospodarske krize pada v zdravstveno in moralno katastrofo. Jetika drži naš narod v stalni krizi, da ne more kvišku k gospodarskemu in kulturnemu napredku. Poleg socialnih ozirov nam borbo proti jetiki narekujejo tudi tujsko prometni oziro, zakaj je taka pokrajina more sprejemati tujce, ki je sama zdrava. Mi hočemo, da bomo mogli kmalu reči: »V Sloveniji ni več jetike!«

O protijetični zakonodaji

Dr. Stajič je nato predaval o najvažnejši temi sedanjega zborovanja, namreč o »Zakonodajnih merah v borbi proti jetiki«. Govornik je izčrpno obdelal to vprašanje ter naglašal posebno, da je vprašanje te borbe v prvi vrsti vprašanje dispanzerjev, azilov, zdravilišč in bolnišnic za jetične bolnike. Drugo važno vprašanje je obvezno prijavljanje vseh bolnih za odprto jetiko. Novi zakon proti jetiki mora določati inspektorat za jetiko ter uvesti statistiko o umrljivosti in obolenosti, brez katere ni mogoče voditi borbe. Uvesti bi bilo treba nadzorstvo nad vzgojo zdravnikov specialistov in zaščitnih sester. Vsi socialni problemi se morajo reševati tudi v smislu zdravstvenih načel. V šole je

treba uvesti kot stalni predmet higijene. Posebno nadzorstvo je treba uvesti nad vračajočimi se vojaki. Uvesti je treba tudi razne sankcijske mere v zakonu, da se bodo zakonska določila res upoštevala, saj recimo v Franciji ali v Švici zadene stroga kazen onega zdravnika, ki ne prijavi primera odprte jetike. Kratkotrajno: uvesti je treba pravo zdravstveno diktaturo za socialni in zdravstveni napredek naroda.

Prečitani je bil koreferat odsotnega dr. Stefana Ivaniča, upravnika osrednjega higijenskega zavoda v Belgradu, ki obravnava isti tema. V glavnem dr. Ivanič poudarja potrebo ostre kontrole, zlasti v higijeni stanovanj, živih, javnih lokalov kot preventivne obrambe pred jetiko, v zboljšanju socialnega stanja in v napravi protijetičnih sanatorijev, bolnišnic in domov.

Obe poročili sta bili sprejeti z odobravanjem. V obravnavi o teh poročilih in o spomenici je dr. Sarkotič posebno poudarjal, da je sicer lepo, ako razne občine in druge oblasti dovoljujejo zneske za protijetično borbo, toda te zneske naj tudi v resnici izplačujejo. Zahteva, naj se v zakon o nalezljivih boleznih vnese določba, da je tudi jetika, zlasti odprta, nalezljiva. Učitelj n. pr. ki je bolan za jetiko, mora imeti tako dolgo dopust, dokler ne ozdravi. Desetletja bo pri nas treba, da se zakon proti jetiki uveljavi tako, kakor je treba.

Dr. Debevec naglašal, da zakon proti jetiki tako dolgo ostane brez pomena, dokler ne bo dovolj prostorov za izolacijo bolnikov, dokler ne bo dovolj zdravilišč. S tem mnenjem se strinja tudi dr. Ferri iz Splita, ki naglašal, da zakon nikakor ne sme ostati samo na papirju. Dr. Neubauer je mnenja, da je treba predvsem zagotoviti oskrbnino za izolirane bolnike in za bolnike, ki se zdravijo v zavodih. Predlaga, naj bi se zahtevala uvedba posebne davka na alkoholne pijače. Ta naj gre za vzdrževanje bolnikov v zavodih.

Prof. dr. Cepulic iz Zagreba je poročal o sodelovanju s tamkajšnjim okrožnim uradom in železničarsko blagajno ter protijetično ligo v pobijanju jetike.

K vprašanju domov za jetične bolnike je govoril še dr. Vrančević.

Dr. Milan Petrovič iz Belgrada je govoril o nevarnosti okuženja vojakov po jetiki, zlasti pa o tem, da so vračajoči mladeniči nevarni za svojo okolico. Uvede naj se cepljenje vojakov proti jetiki in naj se zgradi sanatoriji proti jetiki.

Dr. Petrič, upravnik higijenskega doma v Ljubljani, je mnenja, naj se najprej uvede obvezna prijava bolnikov za odprto jetiko, da bomo vedeli, koliko bomo potrebovali domov za jetične bolnike, da jih ne bomo preveč zgradili, kar se je zgodilo v Nemčiji. Poudaril je, da se ljudje nočejo izolirati, čeprav so okolici nevarni.

General dr. Ruvdič poudarja, da naša vojska nima naloge zdraviti mladeniče za jetiko, ker pač gleda, da dobi v svoje vrste predvsem zdrave ljudi. Če kdo pri vojakih zboli za jetiko, je pač prinesel klice s seboj. Ako ima vojska sanatorije za častnike in podčastnike, ne pa za vojake, je to zato, ker častniki in podčastniki žrtvujejo vse življenje v vojski, med tem ko so navadni vojaki samo malo časa v vojski. Uvedeno pa bo na vsak način sodelovanje pri naborih vojaških in civilnih zdravnikov ter bodo v bodoče resno pregledani vsi dokumenti, tako da jetičnih bolnikov v vojsko ne bodo sprejemali.

Dr. Prodan iz Ljubljane naglašal, da mora imeti vsak protijetični dispanzer dovolj virov na razpolago, sicer ni mogoče, da bi dispanzer uspešno sodeloval. Tudi on je za obvezno prijavo bolnih za odprto jetiko, vendar pa zakon ne sme imeti policijskega, ampak sanitarni značaj. Ne sme se pa dogajati, da bi se druga pristojna mesta brez pravice kakor dosedaj, vtkala v borbo proti odprti jetiki in bi morali imeti dispanzerji pravico ločiti bolnega očeta ali mater od otrok, ki jih starši ne smejo okužiti. Dr. Stepanović je za obvezno zavarovanje v jetiki, kot je uvedeno v Franciji in Švici.

Predsednik dr. Stajič je zaključil debato z ugotovitvijo, da se vsi govorniki v glavnem strinjajo z njegovim poročilom, ter je imenoval odbor za sestavo spomenice, ki bo predložena oblastem.

Popoldansko zborovanje

Popoldansko zborovanje se je razdelilo na dva dela. V dvorani Delavske zbornice so bila tri predavanja socialno-higijenskega značaja o jetiki, v dvorani OUZD pa je bila cela vrsta kratkih predavanj medicinsko higijeničnega in karitativnega značaja. V dvorani Delavske zbornice sta predavala dr. Zeljko Hahn, ravnatelj zagrebškega SUZOR-ja in dr. Joža Bohinjec, ravnatelj ljubljanskega OUZD.

Dr. Bohinjec je poudarjal v glavnem: Cele panoge industriji imamo, katere bi brez težav prenesle ureditve starostnih, invalidnega in posmrtnega zavarovanja svojih delavcev. Ako naša nacionalna obramba in državna politika še nimata poguma, da bi s takimi socialnimi ukrepi posegli v ožreznico držanje kapitalizma, je pa najmanj, kar se mora nujno izvesti: gotove panoge industrije morajo biti prisiljene, da na račun pomanjkanja invalidnega, starostnega in posmrtnega zavarovanja svojih podjetij uvedejo soliden sistem zdravstveno-preventivnega skrbstva, zlasti v smeri zatiranja jetike. Zalosno je, ako tovarne producirajo jetičnike, pri tem pa nimajo na leto par tisoč dinarjev, da bi pomagale subvencionirati ustanovitev protituberkuloznih dispanzerjev!

Ravnatelj dr. Hahn je predaval v dvorani Delavske zbornice v socialnih zavodih v borbi proti jetiki. Podal je mnogo zanimivega statističnega gradiva.

Pod predsedstvom dr. Stojiča se je nato vršil občni zbor celokupne Jugoslovanske protijetične lige. Obsirno poročilo o delovanju lige je podal tajnik dr. Milan Petrovič. Pri volitvah je bil v glavno upravo lige ponovo izvoljen stari odbor.

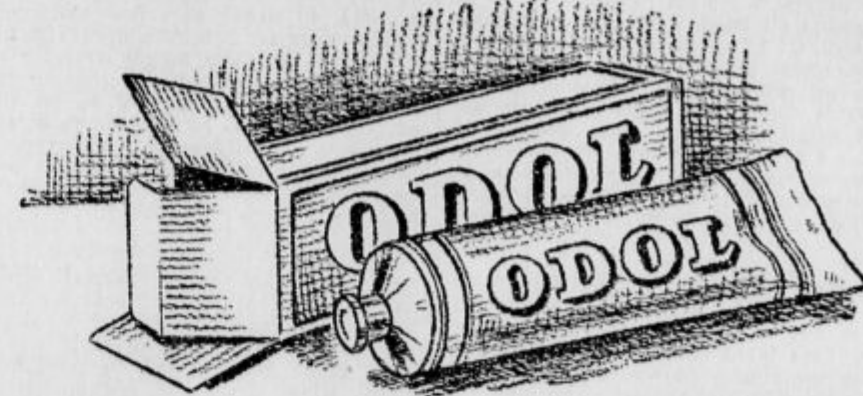
Medicinsko-klinična predavanja

ki so bila popoldne v dvorani OUZD, ie vodil univ. prof. dr. Cepulic, priznani in v svetu dobro znani strokovnjak za tuberkulozne bolezni.

Prof. dr. Cepulic je najprej sam predaval o »načelih sodobnega zdravljenja jetike«. V obsirnem govoru je kritiziral in ocenjeval vse sedanje načine zdravljenja ter naglašal važnost zdravilišč, ki so pri zdravljenju jetike bila moderna še pred 50 leti in so prav tako še sedaj, ker mora bolnik najprej v posteljo, potem pride šele na vrsto terapija.

Prečitano je bilo skupno poročilo dr. Iberija, dr. Janoviča in dr. Sertiča, zdravnikov protijetičnega dispanzerja v Zagrebu, ki je pod vodstvom prof. dr. Cepulice. Eoročilo je navajalo uspehe, ki jih dosegajo v ambulanci zagrebškega dispanzerja.

Pred nadležnim obarvanjem zob Vas obvaruje ODOL, zobna pasta.

ODOL, zobna pasta ima veliko čistilno moč zaradi svojih obilnih koloidnih sestavin. Zobovje očisti temeljito ter odpravi vsak neprijeten vonj, vsa barvila in vso nesnago.

Preprečena požarna katastrofa

Litija, 11. maja.

Ob 10.40 dopoldne je plat zvona iz litijske cerkve in tuljenje tovarniških siren naznanjalo, da gori v litijski predilnici. V pičlih petih minutah nato so že odbrzeli naši vrli gasilci pod načelstvom Mileta Koprivnikarja s svojo motorko, ki je takoj stopila v akcijo.

Goreti je pričelo v oddelku, kjer se meša pavola. Požar je skoraj gotovo nastal na ta način, da je iskra vnela pavolo, ki jo je mešal v tem oddelku predilniški delavec Bezgovšek. To je v tem oddelku že drugi tak požar. Lanskog jesen je na isti način nastal tu požar in je naš list takrat izrecno povdarjal, da so bili prej v tem oddelku zaposleni pri mešanju pavole 4 delavci, po znani racionalizaciji predilniškega obrata pa so tu delavce tako reducirali, da mora to delo sedaj opravljati le en delavec. Dva delavca bi lahko takoj sama udušila ogenj.

Gasenje je vodil predilniški nadmojster g. Donth. V nekaj minutah je bil ta oddelk predilnice pod vodo. Litijski gasilci so napeljali 3 cevi, iz katerih je vsako minuto brizgalo 800 l vode, tako da je ta trakt predilnice, ki stoji pred železniškim tirom, bil popolnoma pod vodo. Ob 12 je bil požar popolnoma udušen.

Škoda je precejšnja; uničeno je baje več vagonov pavole, pravtako so trpeli stroji, ki so prišli pod vodo. Tovarniško podjetje ne trpi škode, ker je proti požaru s polno vsoto škode zavarovano. Pač pa trpe delavci, ker so celoten obrat takoj ustavili in se še ne ve, kdaj bodo z delom zopet pričeli. To pot, hvala Bogu, ni bil nihče od delavcev prizadet od strupenih plinov — kakor zadnjič, ko so morali kakih 10 delavcev prepeljati

v ljubljansko bolnišnico. Pri gašenju so bili malo ometeni trije delavci, katerim je škodoval strupeni dim teče pavole.

Da je bil požar tako hitro udušen, gre to pot gotovo vsa zasluga vrlim litijskim gasilec, ki so bili takoj na licu mesta, kjer so z neverjetno izurjenostjo spravili motorko v pogon in omejili požar. Vodo so črpali iz rezervarja na dvorišču predilnice; enako brezhibno so delovali v predilnici zgrajeni hidranti. Litijski orožniki so bili takoj na mestu, kjer so skrbeli, da velika množica gledavcev ni prišla preblizu požara.

Pri iskanju vzrokov, kako je ta najnovejši požar nastal, je predilniško delavstvo glede tega soglasnega mnenja: Vsed trenja pri stroju je preskočila iskra v pavolo, ki se je vnela; delavec, ki v tem oddelku dela, mora obenem mešati pavolo tudi v drugem oddelku in tako požara ni mogel pravčasno opaziti. Ker pavola le tli, se potem skoraj neopaženo neti požar naprej. Tako je kar naenkrat bil ves oddelk v ognju. — Podjetje je od lanskega požara sicer nabavilo precej plinskih mask za slučaj takega požara, če pa hoče za naprej onemogočiti take požare, ki ob kakem neugodnem naključju lahko upeljejo vso tovarno in ogrožajo življenje mnogih delavcev, bo moralo vsaj v tem oddelku povišati število delavcev. — Pri požaru je bil na desni roki ranjen obratovodja strojnega oddelka g. Spiess, ki mu je odšcepnilo konec prsta. Pavole je uničene okoli 2 vagona, torej znatno manj kot lanskega jesen, ko je bilo na skladišču več pavole.

Litijski gasilci so se ob 3 popoldne, ko je bil požar popolnoma omejen, vrnili domov. Pripomnilo le, da gasilcev iz Šmarina pri Litiji na licu požara razen »Narodovega« poročevalca nikdo drugi ni videl.

† Župnik Henrik Hrašovec

Nenadna smrt nam je odvzela g. Henrika Hrašovca, župnika v Vuhredu.

Pokojni gospod je bil rojen 13. julija 1864 v Sovjaku, župniji Sv. Jurija ob Ščavnici. Po dovršeni srednji šoli je vstopil v mariborsko bogoslovje. Mašnik je postal 25. julija 1893. Služboval je dalje časa kot kaplan v Šoštanju, kot župnik na Pernicah na Kozjaku, naposled in najdalje pa kot župnik v senčatem Vuhredu, in sicer od 1. decembra 1910. Dolga leta je že bolehal za popenjem žil, naduho in srčno napako. Deset dni pred smrtjo se mu je zelo poslabšalo in začel je misliti na pokoj. Izdihnil je dne 7. t. m. opoldne za srčno kapjo.

Na križev sredo pa smo šli z njim njegovo zadnjo pot. Zbralo se je deset duhovnih sobratov iz vuzeniške, marenberške in mariborske magdalenske dekanije. Pred župniščem mu je zapel vuhredski mešani zbor »Vigrede«. Po običajnih duhovniških molitvah je za pokojnega daroval sv. daritev vuzeniški dekan g. Hüttner. V srce segajoče je nato g. Marko Sagaj iz Brezna opisal duhovniško oblast in kako dobrohotno je pokojni to oblast tudi izvrševal. Moški zbor iz oddaljene Ribnice na Pohorju je krasno zapel v cerkvi »Blagor mu«. Zadnje spremstvo na pot iz cerkve na pokopališče so dali domači in sosednji farani, domača šolska mladina in gasilci, da je segal sprevod od cerkve do pokopališča. Ob grobu so se poslovili od pokojnika: g. dekan Hüttner, med čijim govorom se je orosilo marsikatero oko, nar. poslanec g. Franjo Pahernik, ki je orisal njegovo dobrohotno naravo, trgovce g. Minafič in ribniški moški zbor z »Vigred se povrne«.

Bog naj mu bo nad vse dober plačnik za vsa dobra dela!

Dr. Somardžija, šef sanatorija Klenovnik, je predaval o terapiji v pneumothoraxu raztegnjene koverne.

Dr. Komljenović iz Zagreba je podal načela o kirurškem zdravljenju pljučne jetike, ki trenutno najbolj zanima zdravnike.

Dr. Sorić iz Splita je v kratkem statističnem poročilu podal uspehe, ki jih ima operacija pljučnega žilca pri boleznih zgornjega dela pljuč. Kot zadnji je predaval dr. Tomaž Furlan, asistent z Golinika, ki je podal uspehe raziskovanja glede vnetja pljučne mreže in zdravljenja jetike s pneumothoraxom (vbrizganjem zračne plasti pod pljuča).

Predavanje je bilo originalno in te izsleditve še niso bile nikjer objavljene. Predavatelj je navedel mnogo novih odkritij o zdravljenju pljučne jetike.

Sledila je razgibana strokovna diskusija. Nato je bil občni zbor Jug. fiziološkega društva (strokovnjakov za jetiko), ki ga ie vodil prof. Radosavljevič z interne klinike v Belgradu.

Kongres se jutri nadaljuje. Nocoj so se udeleženci kongresa udeležili slavnostne predstave opere »Wilhelm Tell«. Ljubljansko meščanstvo je kongres počastilo z razvešenjem zastav.

50 letnica odličnega znanstvenika

Dne 12. t. m. dovrši ravnatelj splitskega muzeja dr. Mithovil Abramčič svoje pideseto leto. Odlični arheolog, ki uživa v tu- in inozemstvu med znanstvenimi krogi velik ugled, zasluži, da se ga spominjamo tudi mi. Dasi službeno v naših krajih ni deloval, se je vendar kakor redkokateri izmed poklicanih vneto udeleževal pri arheoloških raziskavanjih v našem Ptujju. Ze pred 25 leti ga je pot zanesla v to mesto, kjer na vsak korak leže pod rušo nešteti spomeniki davne antične kulture.

Dr. Abramčič je sin kršne Istre in je bil rojen v Pulju dne 12. maja 1884. V tem mestu je obiskoval gimnazijo in študiral potem na Dunaju arheologijo, epigrafiko in staro zgodovino. Leta 1910 je bil imenovan za pristava na arheološkem inštitutu na Dunaju in že leta 1913 je postal zaradi svojih izrednih zmožnosti ravnatelj arheološkega muzeja v Ogleju.

Tu ga je zatekla svetovna vojna in je ostal na svojem službenem mestu tudi po okupaciji Furlanije od Italijanov. Ker se je moral udeležiti neke proslave, pri kateri je bil navzoč tudi italijanski kralj, so ga avstrijske oblasti in contumaciam obsodile na — smrt. Po kobariškem porazu italijanske armade je tudi ostal na svojem službenem mestu in imel mnogo neprilic, preden se je obsodba anulirala. Po polomu je takoj šel službovat v arheološki muzej v Splitu, kjer je septembra 1. 1920 postal ravnatelj, kar je še danes.

Dr. Abramčič si je pridobil obilo zaslug pri izkopavanjih v naših krajih in v Dalmaciji. Obsežne znanstvene študije je objavjal redno v raznih tu- in inozemskih znanstvenih revijah. Bil je tudi sorednik monumentalnega Buličevega Zbornika. S svojim prijateljem konservatorjem Viktorjem Skrabarjem je mnogo deloval tudi v Ptujju. Uredil je antične zbirke ptujskega muzeja in sestavil voditelja skozi Petovijo, ki ga je poslovenil profesor Sovre in bo še dolga leta vzoren kažipot po arheoloških izkopinah v Ptujju. Skoraj ne mine leto, da bi dr. Abramčič ne objavil in raztolmačil kakoga rimskega spomenika iz Ptujja, kjer skoraj redno prebije svoje počitnice. Naj bi še nadalje ostal na klonjen Mentor skozi antični Ptuj, ki mu čestita po svojih prijateljih k desetemu lustru: Ad multos annos! Real.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega žetodca in črevesja.

Pet novih grobov

Kamnik, 11. maja.

Mrtvaški zvon poje skoraj sleherni dan v vseh petih farah okrog Kamnika in vsak dan spremljamo na zadnji poti eno ali dve žrtvi nesreče, ki nas je zadela v soboto. V sredo popoldne smo položili k večnemu počitku na pokopališču v Mekinjah 26-letno Julijano Vrhovnikovo, blago mladenko in vneto članico Marijine družbe. Njenega pogreba se je udeležila vsa mekinjska fara in velika množica občinstva iz sosednjih far in iz Kamnika, zlasti pa vse delavstvo tovarne, šolska mladina itd. Zalni sprevod je krenil od kapelice pri vojaškem pokopališču in se vrnil po isti poti na mekinjsko pokopališče. Od nesrečno umrle mladenke so se v ganljivih govorih poslovili mekinjski župnik g. Vikt. Cadež, šef g. podpolkovnik Sablačan in poslovodja g. Kocmur, pevcu pa so zapeli v slovo žalostinke.

V četrtek popoldne smo spremenili na zadnji poti tri žrtve dela: v Kamniku 22-letno Terezijo Kotnikovo, v Stranjah pa 33-letno Manico Kregarjevo in 56-letnega predelavca Ivana Juvana. Toliko ljudi se še nikoli ni zbralo v Stranjah kakor pri pogrebu teh dveh nesrečnih delavcev. Vse prebivalstvo je posebno presunila tragična usoda Ivana Juvana, ki je bil splošno znan po svoji blagi naravi in izredno priljubljen, uprava tovarne pa ga je šela za enega svojih najposobnejših in najvestnejših delavcev. Bil je že 30 let uslužben v tovarni, Juvan zapuščal ženo in 4 otroke, za Manico Kregarjevo pa žaluje hudo prizadeta mati, bratje in sestre. Obema žrtva-

ma dela je v globokem spoštovanju izkazala zadnjo čast vsa velika množica pogrebcev, šolska mladina, stranski gasilci, pevec, delavstvo in vodstvo tovarne s komandantom mesta polkovnikom g. Vladimирjem Krstičem. Na pokopališču sta izpregovorila v slovo vestnima delavcema v cerkvi g. župnik Langerhole, ob odprtem grobu pa poslovodja gosp. Kocmur, pevcu pa so zapeli tri žalostinke.

Istoačasno so v Kamniku pokopali 22-letno Terezijo Kotnikovo, ki zapušča možu 2-letno hčerko. Njen pogreb je bil ponoven dokaz, kako globok vtis je napravila nesreča na vse prebivalstvo in kako iskreno sočustvuje vsa kamniška okolica s hudo prizadetimi družinami. V cerkvi je izpregovoril pokojnici v slovo dekan g. Matej Rihar, ob grobu pa podpolkovnik g. Anton Sablačan. Pevci so zapeli žalostinke četrti žrtvi, ki je pokopana na kamniškem pokopališču, poleg svežega groba pa je izkopana nova jama, v katero bodo položili danes popoldne Angelo Ogrinovo iz Košič, katero so danes prepeljali iz Ljubljane. Naj bo nesrečnim žrtvam lahka domača zemlja!

V Ljubljani bolnišnici so zdaj še 34 letna Ivana Ručmanova iz Kamnika, mati treh otrok, 29 letna vdova Julija Pirc, hčerka tragično umrlega Ivana Juvana, 35 letna Frančiška Hlaci in 29 letna Apolonija Rak iz Nevelj, 29 letna Frančiška Legedič iz Džuse in 22 letna Rozi Gradišek iz Mekinj. Dal Bog, da bi se kmalu zdrave vrnile v krog svojih dragih.

Čateške toplice (54-50 °C)

Najbolj vroče radiotermalno kopališče v dravski banovini! Za revmo, isias, otrpelost, želodčne in ženske bolezni! Od 1. maja do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra 20-dnevno pavsalno zdravljenje za ceno 1100 Din, 10-dnevno 600 Din (soba, 4-krat dnevno dobra hrana, dnevno 1 kopal, 1 zdravniški pregled, dovoz in odvoz od postaje Brežice ali Dobova, takse). Prospekt na zahtevo.

Kaj pravite?

»Društvo za varstvo deklet v Ljubljani — kolodvorski misijon, si je dovolilo (to se pravi: predrznilo) poslati uredništven »Slov. Narod« letno poročilo o svojem delovanju ter obširno poročilo o zgodovinskem razvoju dela za varstvo deklet v drugih državah in pri nas. Pri najboljši volji pa ne moremo ustreči, ker vemo iz prakse, da bi si katerokoli napredno društvo zaman dovoljevalo prositi »Slovenca«, naj objavi poročilo o njegovem delovanju... Vljudnost je lepa čednost. Lepo uljudno je bilo društvo za varstvo deklet z našim naprednim »Slov. Narodom«. Toda, kaj pomaga temu društvu, ki ni napredno in ne skrbi na napreden način za varstvo deklet, če pa pri nas naprednjaki natepi na zakrknjeno srca, gluha ušesa in zaprta usta, skozi kalena puščamo le strogo naprednost.«

To je zapisano prosto po zadnjem Narodovem »esetanju«.

Mi dostavljamo le še to, da nas slovenska naprednost nikdar ni mogla s tako akcijo nadlegovati, ker je doslej enostavno ni zmogla. Jemljemo pa na znanje, da skrb za dekleta ni napredna zadeva in da zato naprednjakov nič ne briga! Kje bi bil naš narod, ko bi bili taki naprednjaki v zadnjih 50 letih zanj skrbeli in delali! Vzgladi sedanjost glasno klečejo. Opomin v »Slov. Narod« je bil zato kar odveč!

Štiri pevske prireditve koroških Slovencev prepovedane!

Dogodki na Koroškem dan z dnem jasneje kažejo, da hoče koroški heimvehrski režim v Celovcu uničiti še zadnje ostanke kulturnega življenja koroških Slovencev — njih društva in pevske zborove. Za lani je deželna vlada zabranila nastop slovenskih zborov pri »Mostnikih« ob Dravi, kar je izzvalo tu in onstran Karavank nemalo ogorčenja, vendar je bilo to malenkost v primeri z najnovejšim udarcem nemških šovinistov pri koroški deželni vladi.

Te dni so bili napovedani večji pevski koncerti koroških slovenskih zborov, in sicer 10. t. m. v St. Rupertu in Smihelu, 12. t. m. v St. Jakobu in 13. t. m. v Borovljah, na katerih je imel nastopiti kot gost tudi oktet »Ljubljanskega zvonca«, ki je žel lani med koroškimi Slovenci prave triumfe. Vse je bilo že pripravljeno, ljubljanski pevci tik pred odhodom, ko je prispela iz Celovca vest, da so vsi štiri pevski prireditvi prepovedani!

Naznanila

Ljubljana

1. Delavski tabor na Kumu. Na binkoštno nedeljo bo ob 13 vozil posebni vlak iz Ljubljane do Trbovelj. Vozna cena 15 Din tja in nazaj. Vstopnice se daje v vseh ljubljanskih župnih uradnih, v Delavski zbornici in v trafikah hotela Union. Izletniški vlak bo vozil le, ako bo 400 udeležencev. Prihod v Trbovelje ob 14, pešhoda na Kum pri uri. Na Kumu bo gorelo 600 kresov, zvečer prižiga, rinka, procesija. Na binkoštno nedeljo večer, maš in pridige. Ob 11 delavski tabor. Popoldne ogled Trbovelj in delavskih kolonij. Izletniški vlak se bo vračal na binkoštno nedeljo ob 18 iz Trbovelj, prihod v Ljubljano ob 19. Vlak bo imel postanke v Marji Djevi in Polju in v Zalogu. Ljubljancem, pojdimo na Kum!

1. Koncert v prostoru materskega dne bo drevi ob 20 v veliki uniojski dvorani P. n. občinstvo vljudno vabimo k obilnemu posetu. Sedeži so v predprodaji v Matični knjižarni od 6 do 30 Din. Večer se vrši na korist Kola jugoslovanskih sester.

1. Prof. Anton Ravnik priredi v ponedeljek 14. maja ob 18.30 v Filharmonični dvorani na Kongresnem trgu klavirski večer ruske glasbe. Nastopijo izključno le njegovi gojenci. Vstop proti nakupu sporeda (2 Din).

1. Psem e Hubadovi župi očečlanjen društvom! Povodom 50 letnice najstarejšega pevskega društva »Blavce« odredam za skupne nastope na koncertu dne 21. maja 1934 pevske večje: Dne 12. maja ob 20 večja večer zvečer zborov v prostorih Ljubljanskega zvonca v Mesnem domu. Istočasno ob 20 večja večer zborov zborov e Hubadovi dvorani e Glasbeni Matiji. Prosim, da se teh večerj brale pevec in sestre pevke vseh članjenih društev gotovo udeležite. Najno so potrebne in naš skupni nastop mora pokazati, da so naši pevci in pevke zavedni člani pevskih društev. Glavne večje se bodo vršile na binkoštno nedeljo dopoldne. — Za odhod Hubadove župe JZS — Zorko Prelovec.

1. Izlet društva »Pravice« bo jutri v nedeljo v Borovnico in v Cerkljevo. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 6.30.

1. Kino Kodetjevo. Danes in jutri ob pol 9.30. V glavni vlogi Frančiška Gaal in Herman Thimig. Kot dopolnilo več kratkih filmov, med njimi kolorirana črtana šala.

1. Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov pri sekciji JUJ e Ljubljani. Vljudno vabimo vse tovari-

koncerti od deželne vlade in varnostnega komisarja polkovnika Bargerja prepovedani. Za razlog se navajajo razdrapanje politične razmere na južnem Koroškem.

Vprašamo se, ali je to izpolnitev tistih dolžnosti o čuvanju narodne samobitnosti in kulture narodnih manjšin, ki jih avstrijski vladi nalaga mirovna pogodba? Kaj more 8 pevcev iz Jugoslavije, ki so se o njihovem vseskozi taktinem nastopu avstrijske oblasti že lani lahko prepričale, ogroziti interese Avstrije? Politične razmere v Avstriji res niso idealne, toda kaj se to tiče koroških Slovencev, ako se Nemci med seboj koljejo in ustvarjajo »razdrapanje« politične razmere? Slovenska manjšina temu gotovo ni kriva, saj je dobila za svojo lojalnost in državotvornost še nedavno priznanje na najvišjem mestu. Zato bo treba vzrok te prepovedi, ki predstavlja ne le udarec za naš življenj v Koročanu, ampak tudi afront proti Jugoslaviji, iskati drugje. Celovski mogotci so se pač zbal, da se ne bi letos v še potencirani meri ponovno dvignil val navdušenja za našo pesem in naš jezik, ki je lani prevzel množice koroških Slovencev o priliki turneje »Ljubljanskega zvonca«. Zbali so se, da ne bi naš življenj v Rožu in v Podjuni preglasno zaklical vsemu svetu, kateremu »kulturnemu krogu« pripada, in da slovenstvo kljub vsem ljudskim »štetjem« še davno ni likvidirano.

Ob sklepu se tole:

V soboto dne 5. maja so »zatirani« ptujski Nemci pozdravili v svoji sredi kvartir grške Urane — in nihče jim prireditve ni prepovedal. Toda, to se je zgodilo — med nami kulturnimi Slovenci! Postopanja z narodnimi manjšinami naj bi se koroški Nemci sli učiti v Jugoslavijo, kjer so Nemci Slovincem v vseh stvareh še več ko enakopravni.

Na Dravskem polju venomer gori

Ptuj, 10. maja.

V pozni noči je nebo na Dravskem polju zopet zazarelo. Izbruhnil je požar v Vumbahu, nedaleč od Vurberskega gradu. Gorelo je pri posestniku Darku Kumerju. Gasilci iz Pobrežja in iz Sv. Martina, ki so prihiteli na kraj nesreče, so po trudopolnem delu požar omejili, da se ni razširil na sosednja poslopja. Zgorelo je stanovanjsko in gospodarsko poslopje, ki je bilo pokrito s slamo in že staro. Škoda znaša okrog 25.000 Din, ki je krita z zavarovalnino 5000 Din.

Na kak način je prišlo do požara, še sicer ni dognano, sumi se pa, da je bil podtakljen od zlobne roke. Ta domneva je tamoj upravičena, ker so našli na raznih krajih listke z grožnjami na posestnike v okolici Vurberga. Radi tega je ondočno prebivalstvo v velikem strahu.

Koledar

Sobota, 12. maja: Pankracij in tovariši, mučenci.

Novi grobovi

† V ljubljanski bolnišnici je v četrtek zvečer ob 6 umrla po šestindvajsetnem hudem trpljenju 52-letna samska delavka Ana Groselj iz Mekinj pri Kamniku. Truplo prepeljemo na dom in bo pokopano na farnem pokopališču v Mekinjah. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

Meč in tovariši v nedeljo na izlet v dveh skupinah na Turjak. Prva skupina, ki pojde z vlakom, se zbere ob sedmih na kolodvoru. Druga skupina, to je oni, ki imajo kolesa, pa se snidejo ob 8 na Marijinem trgu.

1. Občni zbor Društva državnih upokojencev v Ljubljani bo v nedeljo, dne 13. maja ob 9 jutraj ne v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, kakor je bilo prvotno določeno in v »Našem Glasu« že objavljeno, temveč v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev (OUZD), Miklošičeva cesta 36.

1. Društveni izlet Krke e Zupanova jama na Turjak. Odhod jutri ob 7.35 z vlakom do Grosuplje (kolesarji letno ob 7 izpadej Mesnega doma), povratek zvečer z avtobusi iz Turjaka. Ogled jame in turjanskega gradu, obisk Tabora in veseličnega družstva St. Jurij. Iz St. Jurija do Turjaka na razpolago vozovi. Za hrano in zabavo je preskrbljeno. Izlet enako priporočljiv za pešce in kolesarje, obojito za fotomaterijo. Pred odhodom v jama sestaneč vseh izletnikov pri Permetu v Panovi vasi.

1. Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkočev ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Maribor

1. Koncert vokalnih harmonikarjev bo nocoj ob 20 v Unionu. Nastopi zbor z najmanj 30 otroki!

1. Akademski pevski zbor iz Ljubljane priredi v četrtek 17. maja v Unionu koncert slovenske narodne pesni.

1. Klub lekarnarjev v Mariboru ima 13. maja popoldne občni zbor v hotelu »Orel«.

1. Slovensko besedno društvo sporoča članstvu, da je jutri ob 7 skupen odhod s Trga svobode na strelišče k otvoritvi letosnjega streljanja.

1. Župni tabor »skavtov« bo ob 5. do 16. julija v Limbušu, na pa v času Mariborskega tedna, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Drugi kraji

Učiteljsko društvo za škofjeloški okraj bo zborovalo v soboto dne 12. t. m. ob 8 na deski osnovni šoli v Škofji Loki. Situacijsko poročilo bo podal selekcijski tajnik g. Metod Kumej, uređavala pa bosta dr. Stanek Gogala e sodobni mladini in ga. Gramova e gospodinjstvomdelavljani šoli.

Ponitke. Jutri v nedeljo bo v Ponikvah cerkveno opravilo v čast sv. Florijana, katerega se udeležijo gasilске čete iz velkolokalskega okraja. Služba boja bo ob desetih v kapeli zunaj cerkve. Isti dan popoldne ob 3 bo služba boja v Zavodu.

Osebnosti

— Za monsignora je bil od sv. ožeta imenovan gospod Anton Kordin, konzulor skopljanske škofije. Novemu monsignoru ob tem odlikovanju iskreno častitamo!

— Iz kartuzijanskega samostana Pleterje. G. pripor. p. Ludovik Federer je bil pri generalnem kapitulju v Favneti, Italija, imenovan za priporja v samostanu Hain v Nemčiji in je že zastupil samostan Pleterje. Bil je izredno dobrega srea in je veliko dobrega storil. Zelo ga bodo pogrešali reveži ne samo iz okolice, ampak tudi iz daljnih krajev. Kdo bo njegov naslednik, še ni znano.

— Na univerzi kralja Aleksandra I. so bili v sredo diplomirani na juridični fakulteti gg. Fran-tar Svelozar iz Ljubljane, Kovič France iz Ljubljane in Premrov Branko iz Tržiča.

— Napredovali so: za višjega pristava na šoli narodnega zdravja v Zagrebu v 7. skupini inž. Stal-fa Račič, pristav na isti šoli v 8. skupini; za asistenta na državni bolnišnici v Ljubljani v 6. skupini dr. Sabina Praprotnik, asistent na isti bolnišnici v 7. skupini; za višjega svetnika v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje v 3. skupini 2. stopnje dr. Ivo Kun, višji svetnik v istem minist-rstvu v 4. skupini 1. stopnje.

— Za vojaške atašeje so imenovani v Franciji in za Angleško s sedežem v Parizu generalstabin brigadni general Marko Mihajlovič; za Češkoslovaško in za Nemčijo s sedežem v Pragi peh. podpol-kovnik za generalštabne posle Adrij Božanovič in za Romunijo in Poljsko s sedežem v Bukarešti pod-polkovnik za generalštabne posle Mirok Burja.

— Odlikovani so: z redom Belega orla III. r. peh. polkovnik Ivan Lek; z redom Belega orla V. razreda topniški major za generalštabne posle Fr. Stropnik; z redom Jugoslovanske krone IV. razr. peh. podpolkovnik Josip Ravter in višji vojni urad-nik III. razreda topniško-tehnične stroke Anton Sa-blačan; z redom Jugoslovanske krone V. razreda peh. kapetan I. razreda Albin Fleš; z redom sv. Save V. razreda strokovni kapetan I. razreda Dane Liljak in z zlato kolajno za vestno vršenje službe nižji vojni uradnik I. razreda ekon. stroke Matija Kraljiček.

— Imenovani so: za vršilec dolžnosti poveljni-ka I. bataljona I. pionirskega polka inž. major Vi-tonir Teolij; za vršilec dolžnosti načelnika inten-dance zetske divizijske oblasti int. major Ilija Lončarič in za vršilec dolžnosti upravnika kosovskega int. skladišča peh. kapetan I. r. Janko Pajovič.

— Upokojeni so: kapetan bojnega broda Gas-ton Rosi-Sabatini, pehotni podpolkovnik Josip Ravter, strokovni podpolkovnik Dane Liljak, peh. kapetan I. razreda Albin Fleš, nižji vojni uradnik I. razreda ekon. stroke Matija Kraljiček, višji vojni uradnik III. razreda topniško-tehnične stroke An-ton Sablačan, int. podporočnik Anton Gotvald, strokovni kapetan II. razreda Nikolaj Murati, peh. ka-petan I. razreda Vinko Kozjak in nižji vojni tehnič-ni uradnik III. razreda tehnične stroke mornarice Josip Petkovič.

— Za pogodbenegega uradnika pri poveljstvu zrakoplovstva vojske je imenovan tehnik-risar Zlat-ko Bisail.

— Napredoval je v VIII. položajno skupino drž. mojster knjigovez Matija Horvatič.

Ostale vesti

— Rok za zamenjava kronsko-dinarskih bankovcev. Zamenjavo iz prometa vzetih dinarsko-kronskih bankovcev po 100 Din odnosno 400 kron in po 1000 Din odnosno 4000 kron bo vršila Narodna banka in njene podružnice samo do 25. maja t. l. Tega dne poteče pet let, kar je bil poslednji oglas v »Službenih novinah« o tem, da se ti ban-kovci vzeajo iz prometa. Vsi bankovci, ki jih od tega dne ne bi predložili v zame-njavo, izgube vso vrednost.

LJUBLJANSKI GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Sobota, 12. maja: Kulturna prireditve e Črni mlaki. Izven. Znižane cene od 5 do 14 Din.

Nedelja, 13. maja: Celjski grofje. Izven. Znižane cene od 5 do 14 Din.

Ponedeljek, 14. maja: Zaprti. Turek, 15. maja: Gospoda Glembojevi. Gostovanje drame v Kranju. Izven.

OPERA (Začetek ob 20)

Sobota, 12. maja ob 15: Prodava nevesta. Dilaška pre-stava. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din.

Nedelja, 13. maja: Hanaška roža. Izven. Izredno znižane cene od 6 do 24 Din.

Ponedeljek, 14. maja: Zaprti. Turek, 15. maja: Gostovanje »Sinje ptice«. Izven.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 12. maja: 12.15 Valčki in polke v reprodu-cirani glasbi 12.15 Poročila 13.00 Cas, reproducirana češ-ka glasba 13.00 Dohodki slovenskih fantov grob (reproducirane narodne, junjske, vojaške) 13.30 Judeburg 13.38 (Davorin Ravljen) 13.50 Volaričeva ura (Franc Ven-turini) 13.50 Znanstveni politični pregled (dr. Jug) 20.00 Prenos iz Prager: Proslava 50 letnice Smetanove smrti. V odmoru čas in poročila.

Drugi programi:

SOBOTA, 12. maja. Bolgrad, Zagreb: 19.00 Prenos iz Prage — Dvornj: 18.00 Solo viola 19.25 Jazz 20.05 Rde-če-belo-rdeče, pesem zastave, igra — Radioposta: 18.20 Orkestralna glasba 20.15 Pester večer — Milan-Test: 20.45 Trio 21.50 Pesta ura — Rim: 21.00 Opera »Fran-cesco da Rimini«. Zandonani — Praga: 19.00 Opera »La-buska«. Smetana, iz Narodnega divdala — Moravska Ostrava: 18.10 Godba na pikala — Varšava: 18.35 Krei-ster, igra (na polski) 20.50 Chopinov koncert 20.45 Sme-tanov koncert — Nemčija: 20.15 Pester večer.

Poizvedovanja

Zlata verižica z obeskom je bila najdena pri gimnaziji na Poljanah. Dobi se v upravi »Slovenca«.

— Režim ledenih mož. Danes v soboto pri-čenja režim treh ledenih mož Pankracija, Bo-nifacija in Servacija, a v torek nastopi vodena Sofija. Pravijo, da letos ledeni možje ne bodo tako strogi ko prejšnja leta. Ledeni možje ima-jo veljavo med kmetskimi ljudstvom, ki si je te svetnike zapomnilo, ker so bili prav ob tem času najbolj kritični dnevi za poljske pridelke in kulture. Vzrok pa, da nastopijo prav ob tem času še zelo mrzli dnevi, je v tem, da na po-mlad plovejo od Grepladije po Atlantskem morju velikanske ledene gore, ki povzročajo nato na kontinentu mrzlejšje vreme.

— Svarilo pred »strokovnjakom«. Vsa cerkvena predstojništva svarimo pred člove-kom, ki hodi okrog cerkva ter jih pregle-duje in se predstavlja kot tak, ki popravlja in nabavlja barvana stekla v cerkvenih oknih. Mož je star okrog 50 let in je skraj-no vsiljiv, malone da vam z obrazom ne seže v obraz. Razkazuje vam stare, razr-gane listine izvršenih steklarskih del in se sklicuje na sosednje gg. župnike, pri kate-rih je prejel nova podobna naročila. Zna-ki pa kažejo, da hoče dobiti le neoviran dostop v cerkve, v kateri bi se mudil in opravljal svoje »strokovnjaško« delo, ki se od okna in stekla razteza do denrnega nabiralnika. Pa ne samo po župniščih, tudi drugod se javlja s ponudbo za popravo steklarskih in drugih zanj zaželenih izdelkov. Sledovi, ki so ostali to in tam za njim, opravičujejo in potrju-jejo svarilo pred »strokovnjakom«.

— Anton Jurčič, edini še živeči brat pokojnega Josipa Jurčiča, našega velikega pisatelja, je v visoki starosti, katero pre-življa v zelo borbini razmerah — posebno sedaj, ko beda tare ves kmetski stan in še posebno hudo prizadela bajtarja in preužit-karja. Prav je, da dobro slovensko ljudstvo starčku pomaga prebiti še tista leta, ki mu jih je Bog namenil, tako da ne bo pogrešal najnujnejšega. Naj bi se ga spomnil, kdor le kolikaj more, zlasti letos, ko praznujemo 90 letnico rojstva nepozabnega Josipa Jur-čiča, njegovega brata. Darove lahko pošil-jajo dobrotniki ali na upravo ali uredniš-vo »Slovenca« ali naravnost Antonu, ki živi na Muljavi št. 19, p. Krka, ali pa žup-nemu ekspozitu g. Pavlu Podbregarju na Muljavi, p. Krka. Anton Jurčič bo iz sre-a hvaležen, darovalci pa na ta način ne bodo storili samo dobrega dela dobremu starčku, ampak se tudi na najboljši način oddolžili spominu našega velikega pisatelja.

— Zopet nepovabljen gost. Iz Primsko-vega pri Litiji poročajo: Komaj so ljudje malo pozabili na tatvine, ki so bile izvršene v preteklem letu, pa se je zopet pojavil mlad uzmovč v naših hribih. V ponedeljek 7. maja je prišel popoldne k Lampretovim (Gorišek), vzel nekaj obleke in dve žepni uri, nato jo je pobrisal proti Stari gori, kjer je obiskal Obolnarjevo. Za spomin je vzel nekaj jaje, ženske obleke pa ni maral vzeti. Ko so prišle ženske domov, so našle hišna vrata odprta, v sobi je bilo pa vse razmetano. Tatu so bili koj na sledi, pa jim je nekje v Stari gori izginil. Predno pa je zapustil našo faro, je še pri Šimenkovih v Kamnem vrhu pobral nekaj moške oble-ke, nato pa je vzel slovo. Menda se mu ni več varno zdelo. Doma res ni več puščati samega, pa kaj, ko imamo toliko dela na polju in povsod.

— Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, bledici, shušljanju, obolenih zlezah, kožnih izpuščajih, tvorih urejuje naravna »Franz-Josef« grenčica izobno tako važno delo-vanje prebavil. Odlični zdravniki so se prepirali, da »Franz-Josef« vodo celo najnežnejši otroci lahko preneso.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Adam: Die wahre Frömmigkeit, 110 strani. Nevezano 40 Din. Bardenhewer: Marien-Predigten aus der Väterzeit, 187 strani. Vezano 90 Din. — Ger-ster: Herz Jesu, wir sind dein. Kratke prid-ige, 136 str. Nevezano 25 Din. — Grimm: Sie da deine Mutter! Knjiga o Mariji in 32 pridig-beril, 339 strani. Vezano 84 Din. — Lippert: Abenteuer des Lebens, 188 strani. Nevezano 76 Din. — Neuer Staat neue Wirt-schaft im Lichte der katholischen Sozialidee, 127 strani. Nevezano 28 Din. — Neuss: Ein Priester unserer Zeit. Življenje in delo, 150 strani. Nevezano 72 Din. — Schilgen: In der Schule Loyolas. Der Gedankengang der Ignatianischen Exerzitien, 271 strani. Vez, 124 Din. — Stonner: Die religiös-sittliche Führung Jugendlicher, 282 strani. Vezano 136 str. — Will: Handbuch der katholischen Aktion, 137 strani. Nevezano 60 Din.

— Močno kajenje povzroča rumene, rjave ali črne obloge na zobeh. Za kadičce in kadičke je to-rej redna večkratna dnevna nega zob z Odol zobno pasto neobhodno potrebna. Odol zobna pasta očisti zobe zanesljivo, ne da bi ranila dlesni, odstrani vso nesnago in neprijeten duh. Odol zobna pasta na-pravi zobe bele in daje ustam prijeten vonj.

— Za dom, sole, družstvene knjižnice itd. se priporoča knjiga »Jetikae«, spisal dr. Fr. Dobe-vec. Bogato ilustriрана v lepi opremi. Cena 50 Din. Dobi se po večjih knjižarnah. Strokovne izja-ve: Docent dr. M.: »Dela, ki mora tako po svoji aktualni vsebini kakor tudi po strokovni razpredni snovi in po lepem, gladkem jeziku nele pri zdrav-niku, marveč tudi pri laiku vzbuditi največje za-nimanje in pozornost.« — Specialist dr. D.: »Knjiga je najboljša ljudsko-znanstvena knjiga, kar sem jih čital, katere bo vesel zdravnik, mediciner, po-sebno pa lajki. Vsako poglavje je izklesano pre-davanje.« — Primarij dr. M.: »Knjiga je v celoti lep učenik o raznovrstnih oblikah jetike in nji-hovem zdravljenju, strokovno na višini in pomeni na vsak način veliko pridobitev na polju slovenske medicinske literature in zdravstvene prosvete.«

— Predavanje o Radionu. Gotovo vse gospodi-nje so že čule o Radionu, mnoge ga stalno rabijo, a le malo jih je, ki popolnoma poznajo vse njegove odlike. Na predavanjih, katere se vrše te dni v kinu Ideal v Ljubljani, se audi vsem cenjenim gospo-dinjam prilika, da se na ugoden in zanimiv način seznanijo s tem samodelujočim pralnim sredstvom. Na teh predavanjih se tolačijo, kaj je Radion in ka-ko se z njim pere. Demonstriralo se bo poskusno pranje z Radionom, za zabavo bodo skrbeli razni filmi kulturne in šaljive vsebine. Vabimo vse ce-njene gospodinje, da se blagovolijo udeležiti tega zanimivega predavanja. Vstopnina je prosta. Pro-stori se na željo rezervirajo pri blagajni predpol-dne. Začetek predavanj popoldne ob 16, zvečer toč-no ob 20.

— Pri motnih prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraže-nih živcih, nespanju, oslabetosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica od-prto telo in olajša krvni obtok.

Nemčija z letalske perspektive

Wiesbaden-Düsseldorff-Hamburg -- Višni „Slovenčevega“ poročevalca

Wiesbaden, 5. maja 1934.

Wiesbaden je mesto bogatih. Za nas in brez dvoma tudi za velikanske nemške množice, ki prenašajo krizo na svojih ramah, je pretesno, nekam vse preironično. Kar samemu sebi se stidi, ko gleda skozi okna hotela, ki je stal okroglih 100 milijonov, vuna široke, zelenen ovite ulice, kjer se vijejo avtomobili, polni milijonskih vrednosti. Kje je kriza?

Ob Renu že začena Wiesbaden in se spenja v prožnih skokih čez hribočke, po katerih se potem v veselju toku spusti v doline, kjer se razkošno razširi in oblastno ulomati. Iz aviona dol je Wiesbaden poloben čredi belih ovčič, ki se pasejo po zelenih tratinah, ali kot da bi nasul pesti koščkov sladkorja po svežem travniku. Ko si v me-tu, se čudiš, ker ga nikjer ni. Mesta ni, pač pa brezštevne vile in palače, ki se druga pred drugo skrivajo za šopmi najbujnejšega drevesnega zelenja. Torej tu, kjer so še nedavno ruski veliki in mali knezi v šampanjcu in v igralnici ter s ponižanimi ženskami zapravljali žulje in kri svojih mušikov v dalini Rusiji. Torej tu, ker je neumna, že čisto izbežkana ruska aristokracija pripravljala revolucijo boljševizma. Na Norebergu stoji še mogočna ruska kapelica, ki je bila za te pijance in moralne propalce le oprasanje prestiža in ne hiša molitve. Torej tu, kjer je toliko let sedela reparacijska komisija, živela po bogovsko po teh razkošnih palačah ter slednjice le pomazala dodelati hitlerjevske revolucije, ki je prodrla iz globin narodne užaljenosti nad temi zapravljivi ljudskega premoženja in končno vse pognala iz tega zelenja.

Tu v Wiesbadenu ni delavcev, tudi srednjega stanu ni. Tukaj »Gleichschaltung« ni bilo. Procesije trebnatih gospodov in zglednih dam, ki jih je zanimivo gledati zjutraj, ko se sprehajajo vsak s svojim kozarcem zdravilne vode, da si popravijo prebavni aparat za dobroto, ki jih čakajo. Brezdomci, po večini, ki preganjajo dolgece po tukajšnjih hotelih s 1000 Din dnevne cene. Mesto, ki je podoba sodobnih razmer, ki dopušča, da se sredi ljudske gospodarske krize bohotijo »otoki sreče in zadovoljnosti«. Ti ljudje so danes seveda navdušeni hitlerjevci, saj jih navdušenje tako malo stane, samo par mark, v ostalem pa jim je vse »sehnup-pes«, kot pravi Berlinec, ali vse »wurste«, kot se značilno izraža Bavarec. Revolucija je šla mimo njih in jih je pustila, kakršni so bili.

V Brüningovi senci

Zjutraj nam je padlo v oči, koliko skromnih deklic je prodajalo znake »Caritas-Verband« po ulicah. Skoroda nikdo ponudbe ni odklonil. Če sprašuješ te deklice, kaj je to, »Caritas-Verband« se plaho ozirajo okrog sebe, potem pa, če le silijo v nje, te vprašajo, če si od tukaj. In ko rečeš, da je, potem bo s tihim glasom povedala, da je po razpustu Centra ostal edino še »Caritas-Verband« kot katoliška organizacija. Ves Wiesbaden je nosil te znake in nikomur to ni moglo uiti:

To je dr. Brüningova senca, ki še vedno in zelo močno leži nad katoliško vzhodno Nemčijo. Tukaj ob Renu je bil centum utrjen, ker so tudi katoličani zavedni in dosledni: in čeravno so mu razgnali njegovi organizatorji, duhovniki sil, ki so jo omogočile, niso mogli zadušiti. »Caritas« je nemška, mu je rekla ona plaha deklica ter dala »in katoliška« in je s tem sijajno opisala položaj javnega katoliškega delovanja, dokler ne bodo onemogočili, da bo trdi katolicizem lahko zdrav izraz narodne misli, bo šlo, toda kakor hitro bodo skušali to dvojico ločiti, bo »Caritas« (ljubezen) morala nehati, da nastopi — boj za pravice. Za me so pomnili ti »Caritas« znaki dokaz, da ideja izpodrine samo močnejša ideja, a nobena druga sila, in da narodni socializem — ne Hitlerjev, ampak oni njegovih podvodij, — še dolgo ne bo vladal po teh le krasnih obrenskih brdih, kjer zori zlato vino, ki spominja na daljno Slovenijo. Kakor je bavarsko pivo po svoje pobarvalo narodni

socializem, tako je tudi stara katoliška kulturna tradicija vtisnila pečat tej zemlji, ki ga s svojimi sedanji idejami in sredstvi Baldur von Schirachov ali Alfred Rosenbegov germanski paganizem nikdar izbrisati ne bo mogel.

Marširanja tukaj ni bilo, tudi stegovanja desne manj! Samo par tisočev hitlerjevske mladine je prikorakalo pred cerkev sv. Bonifacija. Na vprašanje, če ta mladež pojde k sv. maši — ker je ravno nedelja — mi je neki mali »Führer« odgovoril, da se to

Rad bi se vrnil še nazaj k Wiesbadenu. Pogostitev sijajna, ljubeznjivost brezmejna. Radi nas imajo in nam strežejo. Toda ne o tem bi rad povedal še eno misel, ampak o nečem drugem. Wiesbaden ima na eni strani svoj protitež v Mainzu. In to nam odpre nove vidike. Obe mesti sta sedež mainške škofije, ki ji načeluje najpogumnejši katoliški škof. Toda poguma ni pokazal sedaj, ko se bori za čiste ideale naroda in plemena, ampak že pred 11 leti, ko je stal na čelu borbe proti nekemu pokretu, ki je hotel iz

Jugoslovanski častniki pri izstopu na letališču Kölnu 7. maja. V sredi pod propelerjem g. gen. konzul Pantič, levo od njega naš vodja vladni svetnik dr. Bade, desno od njega kapitan Brauer. Naš urednik g. Lojze Kuhar se opira na palico.

samo od sebe razume... In potem? Potem pa pomarširajo malo »ins Freie« — v svežino obrenskega jutra. Tisto stegovanje desne — klobuka sploh nihče več ne sname, kar ima to dobroto, da vidiš v Nemčiji samo čedne klobuke — pa gre le vendar na živce. Toda strumna kretnja, ko potisneš trdoizravno roko v pozdrav bližajočemu se znanec, ki stori isto, se je že malo obrabila. Nemec je postal nemar-n v izvajanju »nemškega pozdrava« in se zadovoljuje samo z nekakim suvanjem po zraku, kar izgleda zares smešno. Nasproti si pridejo znanci: Kaos! Kaos! pa je vse v redu. Solar sreča učitelja. Kaos, kaos! Za one, ki ne vedo vsega, kar je uvedla revolucija v Nemčijo, izgledajo pozdravi kot lovljenje sitnih muh po zraku.

Porenja napraviti francoski »Pufferstaate«. Takrat se je dvignil v imenu krščanskih načel za nedotakljivost nemške narodne zemlje in takrat si je priboril tudi pravico, da brani iste svetline, ki bi jih rad od znotra, neki lažinacionalizem oskrnil. Mainz-Wiesbaden imata legitimacijo za svoj patriotizem. Če bi takrat pred 11 leti padli, bi danes Porenja v Nemčiji ne bilo več. V tem vidim tudi razloge za to, da je narodni socializem na zapadu bolj plašljiv, ker o pogledu narodne samozvesti in žrtve za narodno čast tem krajem ni prinesel nič novega! Katoliška cerkev je že zdavnaj pred njim opravila svoje delo in iz tega ljudstva napravila Nemce, ki za domovino ravnotako kot za svojo vero brez mrmaranja sprejemajo najvišje žrtve.

Kaj so nam prav za prav hoteli pokazati?

Düsseldorff, 7. maja 1934.

Naš sijajni kapitan se je malo poigraval z nami. 20 m nad Ren se je spustil ter vzdržal v tej »višini« vse do Kölna, predvsem pa nad novo avto-cesto od Bonna do Kölna, kjer smo sejali strah nad avtomobiliste ter nad restavracijo na Drachenfelsu, od koder so nam Nemci napivali.

Vsekakor pa bo sedaj, ko smo se oddahnili, napisati kaj bolj resnega o Nemčiji, kot sem storil to dozdaj. In resnega se da mnogo povedati. Prvič: strokovnih predavanj in razlag je v izobilici. O tem sicer nisem nikdar dvomil, da imajo Nemci toliko strokovnjakov, toda da bi se na potovanju, kot je naše, dalo združiti s prijetnim tudi toliko koristnega, to sem sedaj prvič doživel.

Nemci bi nam radi nekaj pokazali, to je gotovo, toda trajalo je par dni, preden smo pogruntali, kaj. Ne stare Nemčije, ne muzejev — mimo monakovskih galerij smo strumno marširali, — ne starih cerkva in zgradb, ne učenih univerz, ne učenjaskih skladišč, niti pokrajine, marveč to, kar mislijo, da je narodni socializem v dobi enega leta ustvaril novega. Zato nas ne brigata Dresden in Leipzig, Ulm, Frankfurt, Heidelberg, Köln, ker ta mesta od lani do letos niso dobila prav čisto nič novega.

Torej kaj?

Narodno marširanje dne 1. majnika v Berlinu, to je nekaj novega, brez dvoma. Tisti milijoni in vse to, to je novo. In navdušeno je tudi vse in nad vsemi ima Hitler nesporno veliko vpliva. Tudi med delavstvom je zavladal nov duh. Če mi nocoj tukaj pri večerji pripoveduje predsednik trgovske zbornice g. Pfönnings, da je še pred malo več kot enim letom moral imeti pri sebi revolver, ko se je vračal od večernih sej v svojo družino, in da mu tega danes ni treba, je to znamenje nekaj novega. Kar priznamo! Če tičijo kje komunisti, ali če jih nikjer ni, o tem mi ne vemo ničesar, samo pojavijo se nikje, sitnarijo nikje, mir imajo, kjerkoli so, in ni jih na spregled, pa Heil Hitler! tudi to je novo, le priznajmo, a prav razveneti nas to ne more, ne marširanje ne pobratinstvo med delodajalcem in delavstvom, ki se med drugim izvaja tudi na ta način, da gre generalni ravnatelj I. G. tovarn v Leverkusenu na delavske veselice in da pri tej priliki njegova gospa (gospa glavni ravnatelj bi bilo pravilno po ljubljansko) pleše z vsakim delavcem, ki ji pride navzkriž — niti toliko uniformirano navdušenje mladine, ki je v rujavih srnjakah, črnih hlačah in kravatih naravnost srčkana. Za marširanje in za mladinsko navdušenje imamo razlage, toda novo, revolucionarno novo pa je nekaj, kot smo videli na Bavarskem.

Prostovoljna robota

To je prostovoljno-prisilno delo: Freiwilliger Arbeitsdienst. Kaj je to? To ni za opisati, to se mora naslikati. V Benediktiner-beurenu je bilo, v stari benediktinski

opatiji, 60 km daleč, južno od Monakovega. Tam je taborišče »Arbeitsdienst«. Sprejel nas je, kot povsodi, neizmerno ljubeznjiv »Führer« taborišča, ki si je za naš prihod nataknil monokel, čemur so takoj nekateri gospodje tovariši naše skupine istotako kvitirali z mišnimi monokli, ki pa na naših balkanskih nosovih nečesto viseti. Gnal nas je tja na močvirne travnik, kjer je delalo kakih 40 fantov. Kopali so struge, kanalizirali, zakopavali. To je foooohtpah interesant« je začel. In res je zanimivo. Fantje iz vseh stanov, studirani, neštudirani, juristi, čevljarji, zdravniki, kmetijski sinovi. Javili so se prostovoljno za delo, država jih je zbrala, jih spravila v kompanije, več kompanij v bataljone, več bataljonov v krajevne skupine, v zvezi skupin, torej čisto enostavno v vojaške odrede z drugimi imeni, oblekla jih je v uniforme, dala jim nekdanje oficirje za »Führerje«, jim poklonila zastavo, s katero na čelu gredo na delo — jih spravila pod streho čisto po vzorcu kasarn, ter jih vodi na delo ali na izsuševanje močvirij, ali pa na reguliranje hudournikov — kar smo tudi videli, v četrteredih. Oprema je sijajna in stane državo 31 pfenigov za osebo (6 Din). Dnevno plača je 25 pf (4.50 Din). Nočna dela trajajo do 6 ur, nato sledijo sportne vaje, pohodi, kulturne zabave. Disciplina je popolnoma vojaška.

»Arbeitsdienst« je porazdeljen na 17 velikih področij, ki se ujemaajo z bivšimi armadnimi poveljstvi, in šteje za enkrat samo 280.000 mož, a upajo, da se jih bo sčasoma prijavilo še mnogo več, posebno, ko bo začel delovati zakon, ki prisili vsakega abiturienta, da odsluži 6 mesecev prostovoljnega Arbeitsdienta, predno se sploh sme baviti z mislijo na kakšno vseučilišče.

In to je zares nekaj novega, nekaj, rečimo velikega. Koliko ljudi iz izobraženih krogov postopa okrog brez dela in modruje o rešitvi človeštva. Rad bi enkrat predaval o Arbeitsdientu z vogelnega okna palače Kreditne banke v Ljubljani. Hitler tega ni trpel. Koliko je v Nemčiji močvirij — kar za eno »sedmo pokrajino« jih je, koliko je hudournikov, ki poplavljaajo vsako leto bavarska polja. Tja z njimi pod vodstvom kakšnega »Leiterja«, ki je najmanj stotnik v rezervi, in na delo za domovino! Ne samo, da so zaposleni in delajo v prid države, tam imajo tudi neomejene možnosti, da jih lepo drug drugemu socialno približajo, da jih navadijo spoštovati delo pesti (Arbeit der Faust) ter morebitne poredneze polagoma sprebrižejo po načinu, ki ga nam je naš ljubeznjivi voditelj označil s »dumme Ideen aus dem Schädel raustreiben« (neume misli iz glave izbiti). Po enem letu bivanja med nami mora vsak deček biti narodni socialist. Ali ni to čisto nova, revolucionarna zamisel, ki vsestransko ustreza: domovini, fantom in stranki, ki si vzgaja voditelje. Poleg tega pa je ta »Arbeitsdienst kolosalen pomlajevalni mlin« za razne politične drugoverce (sleine herrliche Windmühle). Med fanti ni več defetistov in nergačev in jih je mnogo z visokimi ideali: naleteli smo na

jurista, ki je svojo službo odstopil starejšemu brezposelnemu družinskemu očetu, sam pa šel v Arbeitsdienst.

Tisto odmočvirjevanje barij in reguliranje hudournikov in podobno seveda ne more upravičiti denarnih izdatkov, ker vse to plača država. Država od teh javnih del nikoli ne bo imela koristi, da bi se ji izplačalo vzdrževati tretjino milijona stoječe delovne vojske. Nameni morajo biti drugi. Tega va mnikdo ne pove, a je težko zgrešiti: pospraviti brezposelno mladino, delavsko kmetstvo in izobraženo s cest (wegfegen!), ji radikalno razčistiti nekatere pojme, jo zgnešiti skupaj v isto socialno plast ter jo navdahniti z isto voditeljsko voljo. Tukaj je narodni socializem, torej bolj socializem kot pa narodni, in ne vem, če v boljševidi drugače vzgajajo svoj naraščaj.

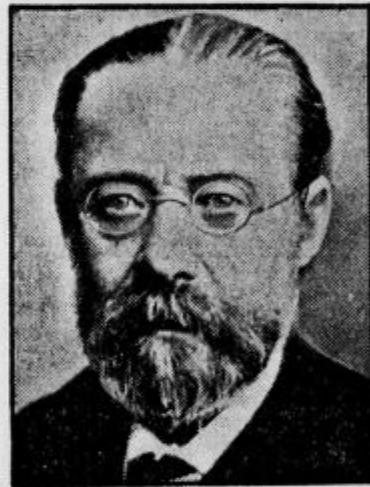
Glede verskih dolžnosti je svoboda. Ob nedeljah in praznikih imajo fantje prosto dopoldne, da lahko opravijo svoje verske dolžnosti, in pri prehodu skozi spalnice sem videl nad številnimi posteljami viseti križe, podobice in rožne vence. Torej je v tem Arbeitsdientu silno veliko lepega in etičnega idealizma, pred katerim se je treba odkriti: toda zdi se mi vse nekako razburkano, kot prvi valovi reke, ki je šla čez nasipe in dere po polju. Vse je še kaotično zmešano, samo prežeto od energije dreti naprej in naprej. Polagoma bo že prišla javnost, ko bo blato začelo upadati in bo pokret postal bolj čist in bolj jase, posebno takrat, ko bodo njegovo mlado neugnanost zajeli varni kanali trdnih verskih in etičnih načel. A revolucionarna je ta misel Arbeitsdienta, ki bo šla še po Evropi.

18 m široke vojaške ceste

Na poti proti Frankfurtu smo naleteli na ogromna dela na novi cesti za avtomobile. Če pogledaš najprej na karto, potem pa poslušas strokovna izvajanja izvedencev, ti postane takoj jasno, da se ne gradi 18 m široka cesta za sedanji avtomobilski promet. Cesta je zgrajena tako, da v divjem begu skače v drznih lokih nad rekami, nad železniškimi progami, nad jarki, ali pa se ježno zarije pod nje in jih spodplava v elegantnih krivuljah. Nobene zapreke ne trpi ta cesta, divja samo naprej in naprej in dovoljuje stranskim cestam, da se po kompliciranih, ponižnih in strahotnih vijugah približuje tej reki in se tako od strani v njo vstopijo ali pa v ponižnem curku iz nje iztečejo dol po nasipu v pokrajino. To so veličanske vojaške ceste, gospodje!

7 in pol m na eni strani za »dole«, 7½ m na drugi za »gore«, to je strategična pot. In Nemčija si jih urejuje in gradi z marljivimi rokami svojih brezposelnih in članov Arbeitsdienta. Tudi to je zamišljeno široko. Tudi to imponira! Nek velik življenjski gon diha iz teh ogromnih del, gon, čigar končne uspehe bomo šele videli — želeli tega nikdo ne sme — ko bodo po teh cestah drdale v neprekinjenih verigah kolone oklopnih avtomobilov... K.

50letnica smrti Smetane

Danes poteče 50 let, odkar je umrl slavní český skladatelj Bedřich Smetana.

50 letnico smrti českého skladatele Bedřicha Smetane proslavljajo prav slovesno na vsem Českoslovaškem; pa tudi v drugih slovanskih državah se s hvaležnostjo spominjajo velikega skladatelja. Českoslovaška pošta je izdala spominske znamke s Smetanovo prilogo.

Doctor rerum commercialium

Službeni list českoslovaške države je priobčil naredbo o vpeljavi naslova »doctor rerum commercialium« (doktor trgovinskih ved), skrajšano RCDR. Kandidat mora za ta naslov napisati disertacijo in napraviti rigoroz na češki tehniki v Pragi.

100.000 frankov za Trockeja

»Jour« prinaša račun o stroških, ki bi jih imela država, ako bi revolucionarja Trockeja spravila na otok Aix. Za nadzorstvo bi bili potrebni najmanj trije orožniki, ki bi dnevno stali 225 frankov, letno približno 80.000 frankov. Če temu prištejemo še izdatke za telefonske pogovore in za razne inspekcije, pridemo do zaključka da bi država potrosila za to najmanj okoli 100.000 frankov.

V medenih dneh.

Kako se je tvoji ženi posrečilo prvo kosilo? Ne vprašaj! Celo kuhinjsko knjigo je pri-smodila.

Vojna med Hadžasom in Jemenom se je razvila v angleško-italijanski spor. Kakor znano, podpira Iba Sauda Anglija, imama, kralja Hadžasa pa Italija. Jemen loči samo ozko morje od italijanske kolonije Eritreje. Italijani skušajo izpodrinati angleško blago v Jemenu in pospešujejo razvoj pristanišča Hodeide, kar je v škodo angleškemu pristanišču Adenu. Na dvoru kralja Iba Sauda igra važno vlogo angleški polkovnik Philby, ki ga nazivajo drugaga Lawrencea. Angleži iščejo pravzaprav srednjo pot, ker bi jim ne bilo ljubo, da bi se Ibnovo kraljestvo preveč razširilo; prepričani so namreč, da bi to vzpodbudilo mohamedanske narode v Siriji in Iraku a boj proti Evropi.

Sport

Primorje : Sparta (Zagreb) 2:1

Na praznik smo po daljšem času zopet prisostvovali nogometni tekmi, ki je bila podobna nogometu, kakršnega želi naše sportno občinstvo. Nastopil je slovenski predstavnik v nogometu proti zagrebški Sparti, ki jo je zaslužen odpravil z 2:1. Toda kljub zmuzi ne moremo biti zadovoljni z igro domačih. Prvi polčas so nas zadovoljili, dočim so v drugi polovici popolnoma popustili, tako da so bili gostje skoraj ves ta del igre v lahni premoči. To je tudi videti iz samega rezultata. Igra je bila v prvi polovici zelo živahna in je imponirala zlasti napad domačih, šibkejša je bila halflinija, najšibkejša pa sta bila branilca, zlasti Hassl. V drugi polovici je pa vse nekam popustilo, kar gre najbrž na rovač dolgega odnosa.

Gostje so se prav dobro držali in so bili domačim zelo ted oreh; ako bi malo več srečali na gol, bi bil rezultat lahko obraten. Zelo se je odlikoval njihov, kasneje vstopilvi desni branilec, ki je zelo dobro držal levo stran domačega napada. Gledalec je bilo okrog 700. Sodil je prav do oro g. Jordan.

V predtekmi sta nastopila dva para: Primorje (jun.)—Slovan (rez.) 3:0 (1:0). Tekmo je sodil g. Marilane. Primorje (rez.)—Sloboda Vič 3:1 (1:1). Tekmo je sodil g. Mrdjen.

Staletni tek Atene

Druga važnejša sportna prireditve praznika v Ljubljani je bil stalletni tek TKD Atene na 3000 m dolgi progi. Proga je vodila od Igrišča Atene mimo tivolskega ribnika—Pot pod Rožnik—Kollmanov grad—srelišče—mimo gostilne Čad—gorja pot v Tivolji in mimo ribnika nazaj pred igrišče Atene. Prireditve sta se udeležili samo dve stalleti Atene, kljub pravočasnemu razpisu in raznim vabilom. Z gotovostjo je prireditelj računala na sodelovanje izvršnih ilirijanskih atletinj, ki se iz neznanih vzrokov niso udeležile tega teka. Zakaj one niso startale, ne vemo; vemo le toliko, da to pravkar poživljeni lahki atletiki naših deklet gotovo ne more koristiti in da bo ves trud merodajnih činilcev, ki se trudijo za napredek dekliške lahke atletike — če bi se imelo to ponavljati — zaman.

Prehodni pokal trdke Agnola si je torej osvojila prva stalleta Atene (Uloga Ema, Dolene Mary, Simončič Gusti, Smuc Spela in Bizjak Pina) v času 10 min 50 sekund. Druga stalleta je prišla na cilj v času 11 minut 23 in dve petini sekunde. Čas prve stalleta je bil z ozirom na to, da ni bilo prave konkurence, prav lep.

Stalleta se je izvršila v redu, edino polurna zamuda je bila odveč.

Modnarodni lahkoatleski miting Primorja

Danes ob 15.30, jutri ob 15.

ASK Primorje priredi na svojem igrišču danes in jutri modnarodni lahkoatleski miting, pri katerem sodelujejo tudi odlični atleti iz Celoveca. Miting se vrši danes popoldne ob 15.30 in jutri ob 15, če ne bo nogometne tekme; v slučaju, da bo jutri popoldne nogometna tekma, se izvrši ostali del mitinga jutri dopoldne ob 9.30, v odmoru event. popoldanske nogometne tekme pa se izvede zanimiv tek na 1500 m.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Tenis v Mariboru

Sezona teniskega sporta se je v Mariboru oficijelno pričela s turnirjem med mariborskimi klubi ISSK Mariborom, SK Železničarjem in SK Rapidom. Preteklo nedeljo je SK Rapid porazil z visokim rezultatom SK Železničarja, v četrtek pa si je priboril prav tako efektivno zmago nad ISSK Mariborom. Potem tekovanja je bil bil naslednji: Hitzel-Bergant 6:0, 6:0; Leyrer: Gasparin 6:2, 6:1; Holzinger-Voglar 5:7, 6:9, 6:1; Halberth-Poš 6:3, 6:1; Blanke-Cernigoj 6:5, 6:0, Double: Hitzel-Holzinger-Bergant-Gasparin 6:1, 6:0; Leyrer-Halberth-Voglar-Poš 6:2, 5:7, 6:2; Dame: Lirzer-Ravnikova 6:2, 6:0; Lirzer-Breda-Voglarjeva 1:6, 6:1, 6:2; Čutič-Ravnikova 7:5, 6:2; Čutič-Voglarjeva 2:6, 6:8; Double-Lirzer-Halberth-Ravnik-Voglar 4:6, 6:2. Skupni rezultat za SK Rapid je 11:1.

SK (Iirija) (plavalna sekcija). Danes ob 15 se vrši v zimske kopališče interna tekma kot zaključek zim-

Gospodarstvo

Banov. trošarina na vino in žganje

V smislu uredbe o javnih delih znaša lahko največ banovinska trošarina na vino in na žganje 1 Din na liter, na šampanjec 3 in na hektolitersko stopnjo žganja 5 Din.

Ta trošarina se plača pri točilih na drobno, ko se stavi na pipo sod radi prodaje (točenja), v kolikor je bilo vino ali žganje neposredno nabavljeno od producenta. Točilec vina in žganja na debelo plačajo trošarino, ko pičajo prodajo (odtuno). Točilec odnosno prodajalec vina oziroma žganja v zaprtih steklenicah plačajo trošarino ob prodaji.

Producenti ne plačajo trošarine, razen če so istočasno tudi točilec pičajo. V smislu uredbe se smatrajo za producente vsi oni, ki so lastniki vinogradov in sadovnjakov, ki sami ali s pomočjo drugih obdelujejo svoje vinograde in sadovnjake kot one osebe, ki obdelujejo tuje vinograde za plačilo v naturi, v najemu ali pod kakšnim drugim pogojem in dobijo vino ali žganje kot nagrado od lastnika. Ravno tako se smatrajo za producente vse vinogradniške zadruge kot tudi osebe, ki proizvajajo vino ali žganje od kupljenih strovin.

Za vino se smatra samo vino iz grozdja. Za žganje se pa smatra dostil tropin iz sadja s koščico ali z enim ali več semeni (zrni) ali katerih plod je jagoda, vinske tropine, droge, korenje razen sladkorne pese itd. Poleg tega ne sme izrubit okusa po sadju, iz katerega je narejen, in da ni močnejši kot 60 oziroma 24%.

Kjer so banovinski organi, izljudujejo ti trošarino, drugače pa občinske oblasti, ki zbirajo občinsko trošarino. Od nabranega zneska gre ona vsota, kolikor je doslej znašala banovinska taksa, za splošne banovinske namene, ostanek pa v banovinski fond za izvedbo javnih del.

Pri točilih pičajo na drobno morajo pristojni kontrolni organi voditi stalno beležko o stanju vina in žganja v kleti. Kontrolni organ bo v tej beležki tudi pisal, kdaj se stavi sod na pipo. Točilec vina na drobno morajo prijaviti kontrolnemu organu vsak prejem od producentov in točilec na debelo. Spravljanju v klet prisostvujejo kontrolni organi osebno; ob tej priliki zapečatijo sode na dveh krajih z rdečim voskom in pečatom. Že na pipo stavljeni sodi morajo tudi biti zapečateni na enem kraju. Če kontrolni organ ne pride v dve urah, more točilec sam postaviti sod v klet. Po izvršenem vpisu v beležko kontrolni organi potrdijo prejem na spremnici, ki je prišla s pošto, in to vrnejo oblasti, ki jo je izdala.

Vsak točilec, ki ne hoče staviti sod pod pipo, mora to prijaviti ter položiti odgovarjajoči znesek,

Trgovinska pogodba z Nemčijo

Nova naša trgovinska pogodba z Nemčijo vsebuje v taritni prilogi carinske olajšave, ki jih je dala naša država za nemški uvoz. Te olajšave, odn. ugodnosti se nanašajo na tele vrste blaga: semena, sadike, amonijev bikarbonat, natrijev nitrat, mlečna kislina, sredstva za pobijanje škodljivcev, zdravila, železne barve, svinčni getove tkanine, bombažne nogavice in trakovi, žamet in pliš ter slične volnene tkanine, rokavice iz umetne svile, trakovi iz umetne svile, linolej, lakasto usnje, gonilni jermeni, kavčukovi glavniki, izdelki iz umetne smole, fotografski filmi, viscosa papir, risalno in slikalno orodje, keramične plošče, galanterijsko blago iz porcelana, gotovi keramični, izdelki, posode iz stekla, okrasni za božična drevesca, škorce, britvice, pile in rasple, pergamentni papir, posoda iz aluminija, nekateri izdelki iz bakra, okrasni iz neplemenitih kovin, gotovi dinamostroji, istosmerci, električni aparati, deli dvokoles, glasbeni predmeti, gramofoni, stenske in namizne ure, otroške igrače.

V novi pogodbi je določeno, da se osnujejo odbori, katerih naloga bo obravnavati vsa vprašanja glede razširjenja trgovskega prometa.

seka treninga. Vsi tekmovalci in na novo prijavljeni se morajo tekme brezopojno udeležiti.

ASK Primorje (halfoatleska sekcija). Danes ob 15.30 in jutri ob 15 (v primeru, da se vrši popoldne nogometna tekma, kar bomo pravočasno objavili), se izvrši program vrši dopoldne s pričetkom ob 9.30 z izjemo teka 1500 m, ki se v slednjem primeru vrši popoldne v odmoru nogometne tekme; se vrši na primorjskem igrišču modnarodni miting, pri katerem sodelujejo odlični naši atleti iz Celoveca. Miting se vrši danes popoldne ob 15.30 in jutri ob 15, če ne bo nogometne tekme; v slučaju, da bo jutri popoldne nogometna tekma, se izvrši ostali del mitinga jutri dopoldne ob 9.30, v odmoru event. popoldanske nogometne tekme pa se izvede zanimiv tek na 1500 m.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

v kolikor že trošarina ni plačana. 6 ur po predaji prošnje bo kontrolna oblast poslala organa, ki bo izvršil vse potrebno. Tudi pretakanje in dolivanje se mora javiti kontrolni oblasti. Za izgubo vina pri ložanju v kleti se prizna 5%, za vinski mošt 10%, za žganje pa 3% letno, če se to tudi faktično ugotovi. Če kontrolni organ 6 ur po prijavi ne pride, lahko točilec sam odpečati prijavljeni sod in kontrolni organ naknadno postopa.

Točilec na debelo morajo voditi knjigo po čl. 14 točarskega pravilnika in bo ta knjiga služila za kontrolo banovinske trošarine. Plačana banovinska trošarina se mora drugi dan položiti pri Poštni hranilnici za račun dolžne banovine. Kjer ni pošte, se vrši to polaganje vsak teden. Občine dobe kot nagrado za pobiranje trošarine 2%, kar morajo vnesti v proračun. Občine, ki izvršujejo pobiranje, morajo vsakih 14 dni poslati banovini poročilo.

Pri izvozu vina ali žganja v inozemstvo ni treba plačati banovinske trošarine. Točilec na veliko in na drobno, ki hočejo izvažati, morajo to prijaviti kontrolnim oblastem. Producenti nimajo dolžnosti prijavljati izvoza. Možno je tudi zahtevati vrnitev plačane trošarine v primeru izvoza v inozemstvo v 180 dneh. Plačana trošarina se vrne tudi, če se žganje ali vino radi nepredvidenega ali neodklonljivega primera uniči. Tudi se vračuna v trošarino že plačana trošarina od vina, ki se porabi za žganje.

Točilec na debelo morajo vsako leto 31. avgusta zaključiti knjige in izvršiti letni obračun ter dostaviti to banski upravi. Pri letnem obračunu se prizna brez vsakih posledic izguba: v žganju do 3%, v vinu do 5% letno, nad tem odstotkom je treba plačati trošarino, če pa znaša izguba pri žganju 5%, pri vinu 10%, se začne kazenska preiskava.

Od čl. 37—43 se določajo kazni; te so za tiho-tapstvo in za nerednosti.

Tistega dne, ko se uvede v kakšni banovini trošarina, se popišejo vse zaloge vina in žganja pri točilih na debelo in na drobno. Pri plačilu nove uvedene trošarine pri točilih na drobno in pri špeerijskih in drugih trgovinah se bo priznalo do 50% pavšalne trošarine po točki 4 čl. 72 zakona o državni trošarini za tekoče dvomesečje odnosno tromesečje. Z uvedbo nove trošarine odpade dosedanja banovinska in državna trošarina.

Ker je banovinski svet dravske banovine že predlagal uvedbo te trošarine, bo v naši banovini že 20 t. m. uvedena nova trošarina.

Zlasti pa bo naloga odborov, da poskrbe za prilagoditev jugoslovanske kmetijske proizvodnje za potrebe nemškega trga.

Po izjavi šefa nemške delegacije Sarnowa nam je Nemčija dovolila stalne kontingente za uvoz teh-le proizvodov: pšenice, koruze, suhe slive (8.000), marmelade, jajca, živa in zaklana perutnina, jabolka, grozdje, ki se imajo obvezno odkupiti. Poleg tega so dane naši državi tudi carinske olajšave za kmetijske pridelke in živila, odn. proizvode.

★

Zadrzna zveza v Zagrebu. V začetku l. 1932 je stela 151 članic, koncem leta pa že 165. Lani je število članic naraslo na 189. Vloge so znašale 14.27 (14.5) milj., krediti zadruham v tek, računu 14.74 (14.3) milj. Zveza je imela 0.3 (0.34) milj. reeskonta. Čisti dobiček znaša 0.023 milj. Zveza ima občni zbor 24. maja in bodo na tem občnem zboru tale zanimiva predavanja: 1. Svetovni valutni problem, dr. Milan Ivič; 2. Živnorenja, dr. Pius Pavlinič; 3. Kredit v kmetnem gospodarstvu, dr. Vekoslav Gortan; 4. Mednarodna trgovina in zadruge, Marjan Kovač. — Poleg tega bodo na občnem zboru sklenali o ustanovitvi zavoda v smislu uredbe o zaščiti kreditnih zadrug.

Narodna banka kupuje zlato domače produkcije. Dne 7. t. m. je Narodna banka kupila od francoskih zlatih rudnikov v Majdanpku 10.5 kg zlata.

Konkurz je razglašen o imovini Jakoba Menarta, trgovca v Domžalah; prvi zbor upnikov dne 18. maja, oglašiti se je do 1. junija, ugotovitveni narok 15. junija.

Poravnaino postopanje je uvedeno o imovini Jegliča Tome, mizar, mojstra v Radovljici 82; narok za sklenjanje poravnave 1. junija, oglašiti se je do 25. maja; nadalje o imovini Rozmana Franceta, nekov, mojstra v Boh. Bistrici 96; narok za sklenjanje poravnave 1. jun., oglašiti se je do 25. maja.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti, kar so že deloma pokazali na zadnjih dveh propagandnih mitingih. Prireditve pa bodo dvignili zlasti odlični inozemci kakor Lussitvi in Leban iz Celoveca, ki nam jamčijo za prvovrsten sportni užitek. Zatorej danes in jutri vsi na Igrišče Primorja na lahkoatlesko prireditve.

Na mitingu bodo sodelovali odlični naši atleti,

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Botri in boterce! Obiščite gotovo trdko
F. M. Schmitt
Ljubljana
Pred Škofijo 2 Lingerjeva 4
Največja izbira birmanskih daril!
Globoko znižane cene!

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (h)

Službe iščejo

Uradnik
samski, z večletno prakso
žitno-specerijske in de-
narne stroke, sposoben
samostojnega vodstva —
sprejme takoj mesto. Gre
tudi v drugo stroko ali
industrijo. Ponudbe pod
»Mesto ali dežela« 5346
na upravo »Slov.«. (a)

Blagajničarka

za restavracijsko ali ka-
varniško podjetje, prvo-
vrstna moč, mlada, s pr-
vovrstnimi spravevali, želi
mesto v stalnem ali se-
zonskem poslu. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Vestna« št. 5372. (a)

Vajenci

Pekovskega vajenca
sprejme takoj ali pozneje
Martin Strouhal, Sv. Jurij
ob Taboru. (v)

Učenec

zdrav, krepak, s primerno
šolsko izobrazbo, se sprej-
me v večji trgovini z me-
šanim blagom na deželi.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod št. 5339. (v)

Zelo ugoden nakup hotela

Na otoku Krku se proda potom sodne dražbe, ki se
vrši dne 26. maja 1934 ob 9 uri pri tamkajšnjem
sodišču, Krk soba št. 5 prvovrsten hotel »Vila Lucija«
v Aleksandrovem s 24 sobami ter povsem opremljeno
restavracijo z oskrbo 100 oseb. Hotel se nahaja v
neposredni bližini kopališča. Kupci, ki se zanimajo
za nakup hotela, se vabijo, da se te dražbe udele-
žijo, ker kupec lahko takoj prične z obratovanjem.

Pojasnila daje iz prijaznosti »Hranilnica kmečkih občin«
v Ljubljani Poštni predal 297.

Denar

Družabnico
gospodinjstvo išče samski
podjetnik za prevzem po-
sestva in velikega pod-
jetja. — Potreben kapital
300.000 Din. Cenj. ponu-
be poslati upravi »Sloven-
ca« pod »Srečna bodo-
nost« št. 5289. (d)

Poizvedbe

Velik črn pes
se je zatekel. Lastnik ga
lahko prevzame v Stre-
liški 7, Ljubljana. (e)

Stanovanja

Soba s kuhinjo
oddam v Dravljah št. 135.

Stanovanje

soba in kuhinja, se odda
družini dveh do treh oseb
s 1. junijem. Ob Brodu 3,
Maribor. (č)

Lepo opremlj. sobo

strogo separiran vhod in
elektrika, oddam. Sv. Pe-
tra cesta 44/L. (s)

Posredstva

Enonadstropno hišo
z zemljiščem, v Radom-
lju, dam v najem ali pro-
dam za 150.000 Din. —
Josip Pogačar, Kamnik.

Trgovska hiša

za trgovino z mešanim
blagom, na železniški po-
staji, oddaljena 7 km od
Maribora, se da takoj v
najem ali proda. Naslov
pove uprava »Slovenca«
Maribor št. 429. (p)

Zelo ugoden nakup moderno urejenega hotela

Potom sodne dražbe se bode prodajal 28. maja 1934
ob pol 10. uri pri sodišču v Radovljici soba št. 26
hotel »Olympic« na Bledu. Hotel je na novo zidan
s 16 sobami, 3 lokali, 2 kuhinji, kopalnica, v sobah
vodovod z mrzlo in toplo vodo, ter elektriko. Hotel
stoji na najprometnejši točki ob jezeru, ter je
krasen razgled z velikega balkona na jezero.

Pojasnila daje iz prijaznosti »Hranilnica kmečkih občin«
v Ljubljani Poštni predal 297

Birmanska darila

po nizkih cenah pri
I. Vilhar, urar
Ljubljana, Sv. Petra c 36
pri Zmajskem mostu

Glasba

Dve partiji
bleh instrumentov
dobro ohranjenih — na-
prodaj. Informacije daje
kavarna »Borongaj«, Ha-
rambašičeva 30, Zagreb.
N. H. valetič, kapelnik
Križarske glasbe. (g)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam
in motorja bi znebil se rad
hrz kuncem ti mnogo priženi
Slovenca namaniš? Inverat

Kolo

prvovrstne znamke — po-
ceni naprodaj. Dvorakova
ulica 3, I. nadstr., levo. (l)

Krušno moko

in vse mlevske izdelke
vedno sveže dobite pri
A & M ZORMAN
Ljubljana Stari trg 32.

Razprodaja

modnega blaga — samo
8 dni. — M. Sušnik,
Krekov trg 10 (nasproti
Mestnega doma). (l)

Obrt

Trajno ondulacijo
napravim že za 60 Din.
Imam najboljšo vodo za
prepariranje las, zato ga-
rantiram za uspeh. Poleg
moje brivnice je postaja
električne železnice. Le
trajne z aparatom Nam so
najlepše. Ivan Kosec, Pri-
sojna 1. (t)

Cenjene dame!

Pazite na Vašo polt pri
solnčenju. — Specialno
kremo in najboljši način
uspešne nege dobite pri
**Slavi Gril, mojstrici koz-
metike**, Ljubljana, Bee-
thovnova 15. (t)

Proda se

skoraj nova oprava za
pekarsko delavnico in za
prodajalno kruha. Cena
jako ugodna. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5219. (l)

Proda se

skoraj nova oprava za
pekarsko delavnico in za
prodajalno kruha. Cena
jako ugodna. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5219. (l)

Proda se

skoraj nova oprava za
pekarsko delavnico in za
prodajalno kruha. Cena
jako ugodna. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5219. (l)

Proda se

skoraj nova oprava za
pekarsko delavnico in za
prodajalno kruha. Cena
jako ugodna. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5219. (l)

Proda se

skoraj nova oprava za
pekarsko delavnico in za
prodajalno kruha. Cena
jako ugodna. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 5219. (l)

Nogavice - rokavice

kompletne potrebščine
za krojače in šivilje,
nadalje
bogata zaloga žepnih robcev,
toaletnih potrebščin, kravat,
vsakovrstnega modnega blaga
itd., po
najnižjih cenah
pri trdkih
Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

Sanitarne predmete

kakor kopalne banje in peči, stenske
škofje, Panama-klozeti, umivalniki,
svinčene in pocinkane cevi in vse ar-
mature se dobijo pri
Šošterič, Petan & Grker
v Ljubljani na Resljevi cesti 20, kateri
imajo največjo zalogo in najnižje cene

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. — Telo
postane odporno in z lahkoto premaga
vse napore. Kdor ga redno pije, se mu
ni belu ne giba ne revne. Dobi se v
vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali
pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoje Leustek, Ljub-
ljana, Resljeva c. 4, nko pošlje v naprej Din 15.—.
Športniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

Otvoritev gostilne!

V nedeljo 13. t. m. otvorim gostilno v Jarenini,
preje Cvilak. Na programu je koncert in zabava
z mlajem. Z dobrim vinom in dobro kuhinjo jam-
čim. Odhod vlaka iz Maribora ob 13.03; izstop v
Pesnici. Za obilno udeležbo se priporoča
IVAN RATAJC, GOSTILNICA, JARENINA.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6
Sprejemajo se oglasi in naročniki lista,
izvršujejo vsi upravni posli in dajejo
pojasnila ki spadajo v delokrog uprav-
ništva lista.

Razpis o licitaciji

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za do-
bavo in montažo ekshaustorja v zgradbi carinske
pošte v Mariboru na glavnem kolodvoru
II. javno pismeno ponudbeno licitacijo
na dan 22. maja 1934 ob 11

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mari-
boru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti
plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi
urami istotam soba št. 5.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v od-
stotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega
proračuna, ki znaša:

27.000 Din.

Ponudbe je kolekovati po § 9 zakona o izpre-
membah in dopolnitvah zakona o taksah z dne
25. III. 1932, Službene Novine br. 70 — XXIX
z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razgleda o
licitaciji v »Službenem listu kraljevske banske
uprave dravske banovine« in z razglasne deske
mestnega načelstva mariborskega.

MESTNO NAČELSTVO MARIBORSKO.

L. S. Mestni načelnik: Dr. Lipold L. r.

Rekordna vožnja

Bila je tudi že tema, ko se je Parham vrnil
na svoje mesto, skrivajoč pod obleko prigrizek, ki
mu ga je v naglici pripravil prijatelj kuharski po-
močnik. Na hodniku za sprehanje je bridek ve-
ter napravil dovolj prostora. Malo se je jezil in
piskal, ko se je zaganjal ob steno ladje, in prime-
nilo se je, da je drseč po valovih enega pobral in
povzročil dež, ki je pustil na ustnicah prijetno
slan okus. To pa ni bilo po godu potnikom, ki so
z eno roko na glavi, z drugo na plašču ali na
obleki naglo odbežali v dvorane.

»Kaj pa je?«
»O, nič ni, samo veter in voda.«
Pordečilo je lica, zasolilo oči in vzradostilo
erci.

»Pridite hitro sem!«

Kako prijetno je bilo v toplih in sladko do-
mačih dvorah! Ljudje so se zbirali v gruče, po-
pet jih je sedlo k mizi in se pomenkovalo. Tu pe-
torica, tam petorica, povsod mize in vse dvorane
polne. Vino, besede, volti udarci morja ob stene
ladji, nenadno drsenje ladij na en bok in predvsem
globoko in redno utripanje strojev so bili kakor
lahka pijanost, ki je ležala v možgane.

»Ne vem, kaj mi je... Morda je krivo morje
ali mraz. Grem spat.«

Nekateri bolj utrjeni možje, ki so nameravali
pokaditi cigareto na svežem zraku in uživati toli
hvaljeni kilometer sprehoda, so se vrnili urnih
nog.

Deževalo je.

Tedaj se je pričelo romanje proti sobicam.

Parnik je bil razsvetljen kot za proslavo, a
senčniki so zabranjevali, da luči niso svetile na
mostič, kjer sta čula Davis in Gerard. Ondi je
bila gosta tema in veter, ki je milje in milje daleč
lajal po valovih, je dospel do njih nasičen z vlago

in težkim oceanskim vzduhom. Ko je oklofutal
desni bok »Morske zvezde« in može, ki so strazili,
se je odpravil še milje in milje daleč proti jugu in
se porazgubil.

Prednji del vozila, kaštel, vrtila, dvojni jam-
borji so tvorili enoto, ki jo je bilo treba napeto po-
gledati, da se je razločilo. Toga in vendar udaja-
joča se, kakor da bi zato lažje drsela po valovih, je
bila oživiljena vsa po enem gibanju.

Nekoliko dalje si uganil črno in nekoliko va-
lovito gmoto oceana in tu pa tam zaganjajoči se
večji in globlji val.

Zaklonjen za šipo ni spustil Gerard morja iz
vida, Davis pa je prihajal in odhajal v sobo za
zemljevid. Ta soba, krmilarna in osredje so bili z
mostičem zvezani po velikih odprtinah, sicer pa
popolnoma zaprti in tako tvorili eno veliko ku-
reno celoto. Plovidbeni instrumenti so bili dobro
ločeni drug od drugega in luči so bile razdeljene
ter tako prirejene, da so osvetljevale priprave, ne
da bi slepile. Na velikem pisalniku je bil name-
ščen zemljevid, na njem je bila začitana pot in
poleg njega je ležala karta z južno obalo Anglije.

Na tej je Davis zabeležil uro odhoda, trenotek, ko
se je izkrcal pilot, in razne izpremembe smeri med
vožnjo po Irskem morju. Ob vsakem morskem
svetilniku je zaznamoval hitrost. V ladijski dnevi-
nik je zapisal pred rubriko »Opazovanja«: »Raz-
gled omejen, pred nami viharini oblaki, od devetih
do enajstih močan naliv.«

»Gerard,« je poklical. »Pazite dobro. Čez malo
minut moramo opaziti rtič Clear. Moramo voziti
deset milj oddaljeni mimo njega.«

Ta hip je dež pričel na novo bičati šipe na
mostiču in skoro onemogočil vsako resno opazo-
vanje. Morja niso mogli več razločevati. »Nikdar
bi ne mogel tu notri čuti,« je dejal Davis.

»Vzemite plašč, Gerard. Idiva ven.«

Snela sta usnjena plašča z obešalnika, ju
oblekla, odprla vrata, ki so vezala osredje s stran-

skim delom mostiča, in se znašla na lijočem dežju.

»Hu, kakšno vreme.«

Davis je poklical mornarja, ki je priskočil:

»Pazite na moja povelja.«

Zapela sta plašča neprodušno, zavihala ovrat-
nika, potisnila čepice preko ušes in vtaknila roke

v žep. Stala sta v temi kot dve črni skali, nepre-
mično in napeto pazeča.

Nista se zmenila za dež, ki jima je bičal obraz
in ju zbadał s tisočimi bodicami. Njune noči, za-
varovane s čepico in vajene preiskovalni očeh, so
skušale predreti temo.

Ko bodo prešli rtič Clear, ki mora ostati 20
stopinj od desnega boka ladje, bo »Morska zvezda«
zaplula v Atlantski ocean in pustila zadnjo kop-
nino za seboj.

Oba sta hitro pozabila, da se nahajata na naj-
večjem parniku sveta, drvečem s hitrostjo 28 vo-
zlov. Pozabila sta na potnike, ki so se pod njima
spravljali k počitku.

Bila sta temne deževne noči na morju, to je
bilo vse. Morala sta odpreti oči, ostati ravnodušna
in če treba, naglo ravnati. Včasih se jima je zazde-
lo, da opazata luč in dvignila sta k očem daljno-
gled, a vzplapolalo je samo slepilo. Dasi sta bila že
od šestih jutraj na nogah in sta ves dan delala,
nista čutila utrujenosti.

Davis je stopil in pogledal na uro. Bližal se je
trenotek, ko bosta morala zagledati luč clearskega
svetilnika. Naslonil se je na ograjo in nepremično
zrl skozi daljnovid v gluho temo. Videl je samo
deževne curke, ki so ga naskakovali. Minute so
minevale in »Morska zvezda« je še vedno brzela
skozi temno noč z osem in dvajsetimi vozli.

»Tvegamo, da bomo zavozili mimo svetilnika
in bomo morda primorani spremeniti smer, ne da
bi ga opazili.«

Toda komaj je povedal te besede Gerardu na
uho, se je zasvetilo in Clear je pokazal svojo luč
v razdalji trideset stopinj. Pomota je bila izklju-